

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Lilli Hakala

**HYVÄ JA TOIMIVA VIDEO SANOMALEHDEN
VERKKOPALVELUSSA**

Liiketalous, matkailu, tietojenkäsittely ja viestintä Pori
Viestinnän koulutusohjelma

2008

HYVÄ JA TOIMIVA VIDEO SANOMALEHDEN VERKKOPALVELUSSA

Hakala, Lilli
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalous, matkailu, tietojenkäsittely ja viestintä Pori
Viestinnän koulutusohjelma
Maaliskuu 2008
Merimaa, Henry
UDK: 004.738, 07, 791.4
Sivumäärä: 63

Avainsanat: verkkojulkaiseminen, video, videokuvaus, videotekniikka, verkkoviestintä

Opinnäytetyössä kartoitettiin verkkovideoiden tuotantoa Satakunnan Kansan sekä muiden suomalaisten lehtien verkkosivuilla. Työssä kartoitettiin videon tekoprosessia yleisellä tasolla sekä verkkolevitykseen tarkoitettua videon erityispiirteiden kautta. Työssä on myös kartoitettu sekä Satakunnan Kansan että muiden suomalaisten sanomalehtien verkkovideotuotantoa tällä hetkellä. Työssä on myös käsitelty sanomalehtien verkkovideoiden tulevaisuutta.

Kartoituksessa lähdettiin liikkeelle videokuvan perusolemuksesta, sen toteutukseen liittyvistä asioista ja verkkovideoiden tuotannon erityispiirteistä. Työssä tarkasteltiin jo julkaistua videomateriaalia sekä Satakunnan Kansan että muiden suomalaisten sanomalehtien osalta.

Työssä tarkasteltiin myös videoiden tuotannon nykytilaa Satakunnan Kansan sekä muiden sanomalehtien verkkosivuilla. Verkkopalvelujen videosisältöjen teknistä ja sisällöllistä laatua pyrittiin selvittämään Satakunnan Kansan lukijapanelisteille lähetetyn kyselyn avulla.

Satakunnan Kansan ja muiden sanomalehtien tulevaisuudensuunnitelmia esitettiin ja kommentoitiin lyhyesti. Esille tullessiin asioihin pyrittiin löytämään parannusehdotuksia sekä tekijän että asiantuntijoiden avustuksella.

Verkkovideoiden tuotantoa ja kehitystä varten pyrittiin kehittämään käytännön konkreettisia ideoita.

A GOOD AND FUNCTIONING VIDEO ON THE WEBSITE OF A NEWSPAPER

Hakala, Lilli

Satakunta University of Applied Sciences

School of Business, Tourism, Business Information Systems, Media and
Communication Pori

Degree Programme in Media and Communication

March 2008

Merimaa, Henry

UDK: 004.738, 07, 791.4

Number of pages: 63

Key words: publishing over the internet, video, videographing, technique of video-making, communication over internet

The aim of this thesis is to chart the internet video production and publishing on the Satakunnan Kansa website and on the other Finnish dailies' websites. The study charted the process of making a video and the specifics that have to do with internet video. The production of internet videos at the moment in Satakunnan Kansa and other Finnish dailies is charted in this study. This thesis also treats the future of internet videos.

The charting starts from the basic structure of video, things involved in making a video and the specifics of distributing a video over internet. This study handles the videos that have already been published as well on Satakunnan Kansa's website as the other dailies' websites.

The study examined the current state of publishing internet videos on the website of Satakunnan Kansa and other dailies. The quality of the videos from the technical and contential point of view was surveyed by a questionnaire sent to the reader panelists of Satakunnan Kansa.

The future plans of Satakunnan Kansa and other dailies were presented and commented on briefly. The outcome was examined by the author and professionals.

Concrete suggestions for production and improving the internet videos were also made.

1 JOHDANTO	4
2 VIDEOKUVAN TEKEMISESTÄ YLEISESTI.....	6
2.1 Videokuvan totuudellisuudesta	6
2.2 Videotuotannon suunnittelu ja käsikirjoittaminen	7
2.3 Videon taltiointi	9
2.4 Videon editointi.....	12
3 VERKKOVIDEON TOTEUTUKSEN ERITYISPIIRTEITÄ	13
3.1 Videon kesto	13
3.2 Videon pakkaaminen.....	14
3.3 Videon jakelu	18
4 SATAKUNNAN KANSAN VERKKOVIDEOIDEN JULKAISUSSA TAPAHTUNUTTA	19
4.1 Kiekko-Kansan otteluvideoiden historiaa.....	19
4.1.1 Kevät 2006	19
4.1.2 Kausi 2006-2007	21
4.1.3 Kausi 2007-2008	24
4.1.4 Yhteenveto kiekkovideoista tähän mennessä.....	25
4.2 Satakunnan Kansan verkkosivuilla julkaistut muut videot	28
4.3 Lukijapanelistien arvioita ja katsojamäärien tarkastelua	29
5 VERKKOVIDEOIDEN JULKAISU JA TUOTANTO TÄLLÄ HETKELLÄ.....	31
5.1 Videoiden julkaiseminen Satakunnan Kansassa keväällä 2008.....	31
5.2 Videoiden julkaiseminen muissa suomalaisissa sanomalehdissä keväällä 2008 ..	32
5.3 Yhteenveto	38
6 VERKKOVIDEOIDEN TULEVAISUUDESTA.....	39
6.1 Satakunnan Kansan ja muiden lehtien suunnitelmia.....	39
6.2 Miten verkkovideoita voisi kehittää toteutuksen kannalta.....	41
6.3 Miten verkkovideoita voisi kehittää sisällön kannalta.....	43
7 LOPUKSI.....	44
LÄHTEET.....	47
LIITTEET	

TERMILUETTELO

CBR: (engl. Constant Bit Rate) videodatan tiedonsiirtonopeus pysyy samana jokaisen videon ruudun kohdalla

Download-and-play: (suom. lataa ja toista) käyttäjän on ladattava koko videotiedosto koneelleen, jotta se voidaan toistaa

GOP: (engl. Group Of Pictures), kuvajoukko

Jpeg-pakkaus: (engl. Joint Photographic Experts Group) digitaalisessa kuvankäsittelyssä käytetty häviölliseen pakkaukseen perustuva tiedostformaatti

Koodekki: (engl. compressor/decompressor, lyh. codec) algoritmi tai ohjelma, jota käytetään videotiedostojen pakkaamiseen ja purkamiseen

Nauhakortti: Dokumentti, johon on merkitty aikakoodin perusteella nauhalta löytyvät kuvat ja otokset

Synopsis: lyhyt kirjallinen kuvaus elävän kuvan tuotannon keskeisimmistä tapahtumista

Treatment: tekstidokumentti, sisältää tietoja elävän kuvan tuotannon juonesta, rakenteesta ja käännekohdista

Storyboard: Kuvakäsikirjoitus, sisältää esityksen millaisia otoksia kuvataan ja tekstin, joka selittää kuvan tapahtumia, sisältäen esim. repliikit

PAL-järjestelmä: Euroopassa ja Lähi-idässä käytettävä tv-kuvajärjestelmä

Pikseli: kuvan pienin yksikkö digitaalisessa kuvan ja videon käsittelyssä

Progressiivinen lataus: (engl. progressive download) videodatan siirtotapa, käyttäjä voi aloittaa katsomisen ennen kuin videotiedosto on ladattu kokonaan, mutta ei voi siirtyä sellaiseen videon osaan, jota ei vielä ole ladattu

RTSP-protokolla: (engl. Real Time Service Protocol) tiedonsiirtoprotokolla, käytetään esimerkiksi videoiden siirtämiseen ja siirtonopeuden säätelyyn

SDP-protokolla: (engl. Session Description Protocol) tiedonsiirtoprotokolla, jota käytetään multim mediasisältöjen tai -istuntojen kuvaamiseen

Speak: (suom. puhua) videon ääniraidalle liitetty, erikseen nauhoitettu puhuttu teksti

Still-kuva: (engl. still=pysyvä paikallaan, tyyni) elävän kuvan vastakohta, esim. valokuva

Streamaus: (engl. streaming) videodatan lähetyks ja toisto palvelimelta käyttäjälle reaaliaikaisesti

TCP/IP-protokolla: (engl. Transfer Control Protocol/Internet Protocol) tiedonsiirtoprotokolla, käytetään esimerkiksi videoiden siirtämiseen ja siirtonopeuden säätelyyn

Teaser: (engl. kiusaaja) elokuvan ennakkomarkkinointiin tehty lyhyt esittely elokuvan sisällöstä

Tekstiplanssi: videokuvan päällä käytettävä editointiohjelman tai erillisen tekstieditorin avulla tehty teksti, käytetään esimerkiksi haastateltavan esittämiseen

VBR: (engl. Variable Bit Rate) videodatan tiedonsiirto vaihtelee sen mukaan, paljonko pikselidataa tarvitaan kunkin ruudun esittämiseen

WMV: (engl. Windows Media Video), yleinen verkkovideon tiedostomuoto

1 JOHDANTO

” Verkkovideot ovat kasvava journalistinen kokonaisuus, jota yksikään mediatalo ei voi enää näinä päivinä täysin ohittaa. ” (Pasula, 2008)

Tiedonsiirtonopeuksien kasvaminen on mahdollistanut entistä suurempien tiedostojen lähettämisen entistä suuremmalle määrälle ihmisiä. Alkujaan internetin välityksellä pystyttiin siirtämään yksinkertaista tekstiä, myöhemmin verkkosivuille pystyttiin liittämään kuvia, animaatioita, ääntä ja – videokuva.

Elävän kuvan historian alusta ja attraktioelokuvista asti elokuvan luonne on tunnustettu voimakkaasti tunteisiin vaikuttavaksi ja samaistumisen kohteeksi. Elävää kuvaa on hyödynnetty jo pitkään opetuksessa ja tiedottamisessa: tästä kertovat television painottuminen esimerkiksi uutislähteenä ja viihtymisen välineenä.

Perinteisesti esimerkiksi tv-kameran rooli on nähty tiedottamisessa niin, että sen tehtävä on olla katsojan sijainen jossakin tilanteessa. Kameroiden välityksellä katsojalla pääsee näkemään tapahtumia ympäri maailman istuen kotisohvallaan. Internetin yleistymisen ja sen painoarvon kasvu tiedottamisessa on johtanut siihen, että videosisältöä halutaan tarkastella yhä useammin myös verkon välityksellä.

Viime vuosien aikana elävän kuvan tuomiin mahdollisuuksiin on herätty myös sanomalehtien verkkosivujen sisällöntuotannossa. Yhä useammat sanomalehdet haluavat videosisältöä sivuilleen ja videosisältöä halutaan kehittää ja kasvattaa.

Tämän opinnäytetyön lähtökohtana on ollut kartoittaa verkkovideoiden tuotantoa ja auttaa Satakunnan Kansan verkkovideoiden tuotannon käynnistämistä antaen apua ja näkemystä siihen, miten videoita tulisi kehittää. Pohjana on käytetty sekä muista lehdistä saatuja tietoja, katsojien mielipiteitä, omaa asiantuntemustani ja kokemuksiani sekä alan kirjallisuutta.

Käsittelen aluksi videotuotantoa yleisesti ja lisäksi perehdyn verkkovideoiden tuottamisen erityispiirteisiin. Pohdin videokuvan totuudellisuuteen liittyviä asioita editoidun ja editoimattoman videon näkökulmista. Käsittelen myös videoiden tuotantoa

taustoittaen sitä, mistä videotuotannossa lähdetään liikkeelle, mitä tuotannossa tulee ottaa huomioon ja miten se käytännössä toteutetaan.

Seuraavaksi käsittelen niitä asioita, jotka liittyvät nimenomaan verkkovideon julkaisuun. Käyn läpi videon pakkaamiseen liittyviä asioita ja käsittelen erilaisia tapoja ja tekniikoita, joilla videoita voidaan julkaista ja jakaa käyttäjille.

Käyn läpi Satakunnan Kansan verkkovideosisältöä, ensin Kiekko-Kansan otteluvideokoosteiden ja sen jälkeen muiden videoiden osalta. Kiekkovideoille on tässä työssä asetettu suhteellisen voimakas painoarvo: olen itse ollut alusta asti mukana niiden toteuttamisessa ja omaan empiiristä tietoa siitä, miten videoita on tehty, miten niitä on kehitetty ja missä olisi mahdollisesti vielä parannettavaa. Tässä apuna ovat olleet Satakunnan Kansan sivuilla julkaistut katsojien kommentit, jotka liittyvät kiekkovideoihin.

Tutkin myös Satakunnan Kansan verkkovideoiden latauslukuja ja pohdin sitä, mitä ne kertovat katsojien verkkovideoiden katselutottumuksista. Jonkin verran latausluvut antavat myös suuntaa siitä, millainen sisältö sanomalehden verkkopalvelussa kiinnostaa ihmisiä.

Käyn lyhyesti läpi myös verkkovideoiden toteuttamisen nykytilannetta sekä Satakunnan Kansassa että muissa suomalaisissa lehdissä. Tässä tietolähteenä on käytetty suomalaisille sanomalehdille tehdyn kyselyn vastauksia sekä Satakunnan Kansan verkkosivuilta löytyvää videomateriaalia.

Kartoitan myös sekä Satakunnan Kansan että muiden sanomalehtien tulevaisuudensuunnitelmia verkkovideoiden tuotannon suhteen. Asiantuntijakommenttien ja oman asiantuntemukseni nojalla olen pyrkinyt esittämään ideoita ja ehdotuksia videoiden kehittämiseksi.

2 VIDEOKUVAN TEKEMISESTÄ YLEISESTI

2.1 Videokuvan totuudellisuudesta

Editoimattomana videokuvan voidaan ajatella olevan rehellisimmillään. Se näyttää totuuden tai osan siitä jossakin tilanteessa. Kuvakerronta on puhtaasti sidoksissa aikaan ja paikkaan: kameran kautta nähdään miltä jokin tilanne näytti tietyssä paikassa tiettyyn aikaan. Tällöin katsojalle annetaan mahdollisuus tulkita ja analysoida kuvan informaatiota ilman, että siihen liitetään taustatietoja tai esitetään syitä ja seurauksia kuvatuille asioille.

Editoimatonkaan video ei silti ole täysin objektiivista. Kuvan tallentamisessa on tehty tiettyjä valintoja, jotka ovat vaikuttaneet siihen, mitä ja miten on tallennettu. Tapahtumasarjasta on valittu tietty osa, joka on tallennettu, osa tapahtumasta on jäänyt tallennuksen ulkopuolelle. Kuvaaja on valinnut tietyn kuvauspaikan ja -kulman, mitkä kertovat asiasta yhden totuuden. Toisesta kuvakulmasta näytettynä sama tapahtuma on saattanut näyttää aivan erilaiselta. (Korvenoja 2005, 58)

Kuvaaja on rajannut otoksen tietyllä tavalla. Tällöin jotakin on väistämättä jäänyt kuvan ulkopuolelle. Katsoja ei voi varmuudella tietää, tapahtuuko kuvan ulkopuolella jotakin, mikä voisi nähtynä selittää tapahtumaa ja antaa sille erilaisen merkityksen. (Korvenoja 2005, 59-60)

Kuvan sommittelullakin pystytään vaikuttamaan videon totuuteen. Jos surullisen näköinen ihminen rajataan kuvaan niin, että hänen katseensa suunta on lähellä kuvapinta-alan reunaa, voidaan henkilön mielentila tulkita ahdistukseksi. Jos taas henkilö sommitellaan kuvaan niin, että hänen katselleen annetaan tilaa, saattaa katsoja tulkita surumielisyyden esimerkiksi kaipaukseksi.

Videon totuutta voidaan muokata myös editoinnin avulla. Se voi tapahtua eri kuvia tai otoksia peräkkäin leikkaamalla tai suoranaishalla manipuloinnilla, jolloin esimerkiksi haastateltavan puheesta poimitaan erillisiä, irrallisia sanoja, jotka yhdistetään ja näin muodostuu asiakokonaisuus, johon haastateltava ei ollenkaan ole pyrkinyt. Vaikka

tällainen totuuden manipulointi on karrikoitu esimerkki, eikä sitä yleensä käytetä uutistuotannossa, on se silti editoinnin avulla mahdollista. Kyse on lähinnä toimituseetiikasta ja luottamuksen säilymisen pyrkimyksestä.

Eri kuvien ja otosten yhdistäminen keskenään tuottaa kuvien välille jännitettä. Katsoja tulkitsee kuvat yhtenä kokonaisuutena, ei kuva kerrallaan. Venäläinen elokuvaohjaaja Sergei Eisenstein aikalaisineen loi 1920-luvulla montaasiteorian, joka perustuu kerrontaelementtien väliin jätettävään tyhjään tilaan. Teorian mukaan tyhjä tila täyttyy kuvien välisillä jännitteillä, jolloin on hedelmällistä leikata peräkkäin hyvinkin kontrastisia kuvia. Peräkkäin leikattavat kuvat ja niiden totuus eivät muodosta kuvien totuuksien summaa, vaan kokonaan uuden totuuden. Tätä kutsutaan niin sanotuksi Kulesovin efektiksi. (Pirilä ym. 2005, 11-16)

Ajatellaan esimerkiksi hypoteettisia kuvia x ja y. Kuvassa x näytetään nainen, joka itkee. Kuvassa y näytetään mies, joka kävelee pois päin kamerasta. Näiden kahden kuvan ei tarvitse liittyä toisiinsa millään tavalla, ja molemmat kertovat omanlaisensa totuuden. Kuitenkin, kun nämä kuvat yhdistetään, katsoja ei käsittele niitä erillisinä kokonaisuuksina ja totuuksina, vaan kuvien välille syntyy katsojan mielessä sidos. Kuvat synnyttävät katsojassa havaintoja ja tulkintoja. Edellä mainittu kuvapari voitaisiin tulkita esimerkiksi niin, että kuvassa y näytettävä mies on aiheuttanut mielipahaa kuvassa x esiintyvälle naiselle. Jos kuvan y tilalle vaihdettaisiin kuva hautakivestä, katsojan havainnot ja tulkinta muuttuisivat. Katsoja saattaisikin tulkita kuvien totuuden niin, että nainen on menettänyt jonkun läheisensä ja on siksi surullinen.

2.2 Videotuotannon suunnittelu ja käsikirjoittaminen

Videotuotannon tulisi aina lähteä liikkeelle suunnittelusta. Nopeatempoisessa uutistuotantotyössä suunnittelu voi olla hyvinkin yksikertainen suullinen sopimus esimerkiksi kuvaajan ja toimittajan välillä siitä, mitä videolla halutaan kertoa ja miten se kerrotaan. Periaatteessa jo toimituksen johdolta saatava tehtävänanto voi sinällään olla tällainen suunnitelma tai ainakin sen pohja. Tekijöiden tulisi kuitenkin pohtia sitä, mitä ollaan tekemässä ja miten tehtävä työ halutaan toteuttaa.

Videotuotanto lähtee liikkeelle ideasta. Idea voi syntyä oikeastaan mistä vain: päivänpolttavasta keskustelunaiheesta, mielenkiintoisesta henkilöstä, tapahtumasta tai tiedottamisen tarpeesta. Ennen kuin ideoita aletaan kehittää, tulisi pohtia niiden käyttökelpoisuutta: kaikki ideat eivät ole hyviä eivätkä kaikki ideat voi toimia kaikissa viestintävälineissä yhtä hyvin.

Kun ideaa on pohdittu ja se on havaittu toteutuskelpoiseksi, sitä ryhdytään kehittämään. Yleensä ensimmäinen vaihe ideaa kehitettäessä on niin sanotun synopsisin laatiminen. Synopsis on yleensä kohtalaisen suppea dokumentti, jossa kerrotaan tärkeimmät tapahtumat aikajärjestyksessä. Synopsisissa ei videon sisältöä ole vielä tarkemmin eritelty, se esittää vain suunniteltujen tapahtumien perusrungon. Synopsisin jälkeen laaditaan treatment, joka sisältää tietoja videon juonesta, rakenteesta ja käännekohdista. Treatmentia voidaan pitää myös käsikirjoituksen esiasteena tai alustavana käsikirjoituksena. (Keränen ym. 2005, 186)

Alustava käsikirjoitus kertoo asioita kohtausten sisällöstä, mutta ei yleensä sisällä vielä esimerkiksi dialogia. Alustava käsikirjoitus on pohjana kustannusarviolle, jossa arvioidaan tuotantoon tarvittavia resursseja: tarvittavan henkilökunnan määrää, kalustoa ja tuotantopäivien määrää. Näiden pohjalta laaditaan ohjelmaehdotus, jota tarvitaan yleensä videotuotannon rahoituksen hakemisessa. (Keränen ym. 2005, 186)

Kun rahoitus tai toimeksianto videotuotannolle on saatu, laaditaan lopullinen käsikirjoitus synopsisin, treatmentin tai alustavan käsikirjoituksen pohjalta. Käsikirjoitus on kerronnaltaan suppea kirjallinen esitys, jossa kerrotaan missä ja mitä kerrottavan tarinan missäkin kohtauksessa tapahtuu. (Keränen ym. 2005, 189-190). Käsikirjoitus ei kerro miten jokin asia tapahtuu: se esittää vain kuhunkin kohtaukseen liittyvät faktat, kertomisen muoto jätetään ohjaajan ja muun työryhmän vastuulle.

Käsikirjoituksen pohjalta voidaan laatia niin sanottu storyboard, jonka tarkoituksena on havainnollistaa sitä, miten käsikirjoituksessa esitetyt tapahtumat aiotaan esittää kuvan ja äänen avulla. Storyboardiin hahmotellaan yleensä videon kuvakerronta ja se toimii kuvausvaiheessa myös muistilistana sille, mitä kaikkia kuvia videota varten pitää taltioida.

Edellä kuvattu valmistelu- ja suunnitteluvaihe liittyy kuitenkin useimmiten sellaisiin videotuotantoihin, joiden kesto on useita päiviä, viikkoja, kuukausia tai jopa vuosia. Yksinkertaisemmassa ja nopeatempoisemmassa tuotannossa, kuten esimerkiksi uutistuotannossa, edellä kerrotuista työvaiheista moni jää pois ja jäljelle jäävätkin ovat yleensä suppeampia kuin mitä edellä on esitetty. Esimerkiksi verrattain nopeassa tahdissa tuotettavan uutisvideon suunnittelu saattaa perustua kuvaajan ja toimittajan suullisesti sopimaan synopsista muistuttavaan toimintasuunnitelmaan, jota täydennetään tekoprosessin aikana.

Ennakkosuunnittelu on jokaisessa videotuotannossa kannattavaa ja tarpeellista, koska ilman sitä toteutusvaiheessa voi olla hankalaa hahmottaa kokonaisuutta ja siihen tarvittavia osia. Ennakkosuunnittelulla pystytään esimerkiksi ehkäisemään tilanteita, joissa jokin tarvittava materiaali on jäänyt taltioimatta tai kuvattu materiaali on kokonaisuuden kannalta epäolennaista.

Ennakkosuunnitteluun kuuluu myös tarvittavan kaluston suunnittelu. Jos esimerkiksi uutisvideota kuvaamaan lähdetessä ei tiedetä, millaisessa paikassa kuvataan ja mitä, on hyvä varautua ennalta myös huonoihin kuvausolosuhteisiin. Huonoja valaistusolosuhteita varten olisi kuvaajan hyvä varustautua esimerkiksi jonkinlaisella kuvausvalolla, joka auttaa yleensä ainakin jonkin verran valaisussa. Myös äänen taltiointi on keskeinen asia, jos on tarkoitus tehdä esimerkiksi henkilöhaastatteluja. Tällöin äänen taltiointiin voidaan varata esimerkiksi pieni radiomikrofoni tai käsिमikrofoni, lisäksi kameralla voidaan taltioida apuääntä. (Korvenoja 2005, 172).

2.3 Videon taltiointi

Videon tallentamisen parissa työskentelevien ihmisten tulisi tuntea ainakin jonkin verran elävän kuvan tallentamiseen liittyvää säännöstöä. Sääntöjen tuntemisella vältytään kuvan tallennusvaiheessa sellaisilta virheiltä, joita ei voi enää jälkikäsittelevaiheessa korjata (Keränen ym. 2005, 192-193). Videota kuvatessa tulisi tuntea ainakin perusasiat videokuvan kompositiosta, rytmistä ja jatkuvuudesta. Lisäksi videokuvan teknisen laadun vuoksi videokuvaajan tulisi tietää miten kuva valotetaan oikein ja miten kameran liikkeitä tehdään oikeaoppisesti.

Videokuvan taltioinnin perustana tulisi aina olla jokin motiivi. Jokaisen taltioitavan kuvan tai otoksen tulisi liittyä käsiteltävään asiakokonaisuuteen ja tukea videon sisältöä. Epäolennaiset kuvat sotkevat videon kokonaisuutta ja johdattavat katsojaa pois aiheesta.

Videokuvaa tallentaessaan kuvaajan tulee koko ajan tehdä ajatustyötä ja arvottaa kuvan informaatiota. Jos jokin kuva ei liity käsiteltävään asiaan, sitä ei kannata tallentaa. Ylenmääräinen kuvamateriaalin haaliminen on tarpeetonta ja pahimmillaan se johtaa jälkikäsittelevävaiheessa siihen, että olennaisen materiaalin etsiminen epäolennaisen seasta vie turhaa aikaa ja tallennustilaa.

Yleensä uutisjuttu koostuu kahdenlaisista otoksista: haastattelukuvasta ja kuvituksesta. Haastattelukuva on yleensä keskeisin videon informatiivisista tekijöistä: haastattelijan kertomat asiat muodostavat videon informaation ytimen. Tämän vuoksi paitsi kuva myös ääni on tärkeätä saada talteen – ja tietenkin mahdollisimman hyvälaatuisena. Haastattelua ei kannata lähteä tekemään pelkästään kameran oman mikrofonin varassa, sillä sen kerää tilasta tallennettavaksi myös muita kuin olennaisia ääniä. Lopputulos voi olla kohisevaa ja epäselvää äänimassaa, josta haastateltavan puhe ei erotu. Pääsääntönä hyvälaatuisen äänen taltioinnissa on se, että tallennusväline – eli yleensä mikrofoni – viedään mahdollisimman lähelle sitä kohdetta, jonka ääntä halutaan tallentaa. (Keränen ym. 2005, 258).

Videokuvaa tallentavan olisi hyvä tuntea Euroopassa käytössä olevat kuvakoot, niin sanottu kahdeksan kuvakoon järjestelmä ja tietää, miten eri kuvakokoja tulee leikata peräkkäin. Kuvakokojen välillä vääränlaiset leikkaukset pistävät katsojan silmään. Vaikka katsoja ei osaisikaan kertoa, mikä vika leikkauksessa on, virhe huomataan silti. Kuvakokojärjestelmä perustuu sovittuihin standardeihin, ja se helpottaa kommunikaatiota: kun käytössä on yksi sovittu järjestelmä, kaikki tietävät varmuudella, mitä jokin käsite tarkoittaa (Keränen ym. 2005, 189).

Eurooppalaisen kuvakokojärjestelmän mukaan kuvakoot ovat seuraavat (Liite 1):

- Yleiskuva eli YK: esiintyjän lisäksi kuvassa näkyy laajalti ympäristöä
- Laaja tai suuri kokokuva eli LKK tai SKK: esiintyjän lisäksi kuvassa näytetään ympäristöä

- Kokokuva eli KK: esiintyjä näkyy kuvassa kokonaan, sekä esiintyjän ylä- että alapuolelle on jätetty tyhjää tilaa
- Laaja tai suuri puolikuva eli LPK tai SPK: kuva on rajattu esiintyjän säären puolivälistä ylöspäin
- Puolikuva eli PK: kuva on rajattu esiintyjän vyötärön kohdalta ylöspäin
- Puolilähikuva eli PLK: kuva on rajattu esiintyjän rinnan korkeudelta ylöspäin
- Lähikuva eli LK: kuva on rajattu niin, että esiintyjän näkyy kuvassa hartioista ylöspäin
- Erikoislähikuva eli ELK: kuvassa näkyvät vain esiintyjän kasvot kaulasta ylöspäin, pään päälle ei ole jätetty tilaa

Yleensä jokin tilanne kannattaa taltioida useammassa kuvakoossa. Tällöin kuvakerrontaan saadaan leikkausvaiheessa monipuolisuutta ja kuvia pystytään leikkaamaan peräkkäin helpommin.

Kuvakokojen lisäksi tallennusvaiheessa tulisi kiinnittää huomiota tallennettavien kuvien huomiopisteisiin. Erityisesti samasta tilanteesta tallennettavien kuvien välillä huomiopisteen säilyminen on tärkeää, sillä on oletettavaa, että editoija haluaa leikata ne lopulliseen videoon peräkkäin. Kuvattavien elementtien tulisi pysyä kuvakoosta riippuen kuvapinta-alan samassa kohdassa, jotta katsoja saa käsityksen siitä tilasta ja henkilöiden sijainnista, jossa kuva on tallennettu. Esimerkkejä huomiopisteen säilymisestä eri kokoisissa kuvissa on esitetty liitteessä 2.

Huomiopisteellä tarkoitetaan kuvapinta-alan kohtaa, johon katsojan huomio ensimmäisenä kuvassa kiinnittyy. Tallennusvaiheessa huomiopiste kannattaa ottaa huomioon sommittelussa. Hyvä pääsääntö on kultainen leikkaus, eli niin sanottu kolmasosasääntö (Korvenoja 2004, 66). Kuvattavan kohteen huomionarvoisin kohta tulisi sommitella kuvapinta-alan kohtaan, jossa kuvapinta-alaa kolmeen yhtä suureen osaan jakavat horisontaaliset ja vertikaaliset linjat leikkaavat toisiaan. Tietenkään kuvaustilanteessa ei ole tarpeellista lähteä tarkasti mittaamaan tuota pistettä kuva-alasta, silmämääräinen arvio riittää.

Normaalissa kuvakerronnassa ihmiset sommitellaan kuvapinta-alalle niin, että katseen ja/tai liikkeen suuntaan jää tilaa. (Liite 3). Kun kuvan sommittelulla pyritään

ilmaisemaan siinä esiintyvän henkilön sisäistä maailmaa, voidaan käyttää erilaisia ratkaisuja ilmaisuun kuvasommittelun keinoin.

2.4 Videon editointi

Kun materiaali on taltioitu ja siirretty tietokoneelle jatkokäsittelyä varten, alkaa lopullisen videon työstäminen editointiohjelman avulla. Jos editoinnista vastaa eri henkilö kuin se, joka on videon tallentanut, olisi hyvä kertoa myös hänelle, millaista kokonaisuutta videosta on ajateltu. Nauhakorttia on yleensä hankalaa tehdä nopeassa uutiskuvauksessa, mutta kuvaaja ja editoija voivat etukäteen sopia, missä järjestyksessä mitään pyritään kuvaamaan. Kun editoija tietää, että nauhalla on esimerkiksi ensimmäisenä haastattelu, sen jälkeen kuvituksena käytettävät laajemmat kuvat ja viimeisenä tiiviit kuvituskuvat, on nopeaa etsiä sopivia kuvia.

Yleensä uutisjutun editointi aloitetaan varsinaisen informaation koostamisesta. Tässä editoinnin vaiheessa toimittajan on hyvä olla mukana, jotta jutun asiiasältö pysyy halutunlaisena. Jos on kuvattu haastattelu, editoija lyhentää sen tarvittavaan mittaan ja poistaa tarvittaessa epäonnistumisia, esimerkiksi haastattelijan tai haastateltavan sanoissaan sekoamisia. Jos videolla on ennalta määritellyt tarkat raamit, voidaan haastattelusta leikata pois myös esimerkiksi täytesanoja. Käytettävän haastattelumateriaalin aivan alkua ei kuitenkaan kannata leikellä, koska yleensä on tapana näyttää haastateltavaa kuvassa, kun hän on videolla ensi kertaa äänessä. Yleensä haastattelun alkuun on kuvan päälle liitetty niin sanottu tekstiplanssi, jossa kerrotaan haastateltavan nimi, titteli ja hänen edustamansa taho.

Kun haluttu sanallinen informaatio on editoitu haluttuun muotoon ja pituuteen, siirrytään kuvituksen editointiin. Kuvituksessa tärkeitä asioita ovat huomiopisteen säilyminen kuvien välillä ja kuvakokojen leikkautuminen keskenään.

Parhaimmillaan kuvitus tukee jutun informaatioisisältöä ja tuo siihen lisää syvyyttä. Kuvitus toimii erillisenä tarinana, joka yhdistettynä haastattelun antamaan informaatioon tai speakiin muodostaa tasapainoisen, mielenkiintoisen ja informatiivisen kokonaisuuden. Huonoimmillaan kuvituskuva on silloin kun kuvaaja on tallentanut

aiheesta vain ”jotakin”: kuvituskuvat liittyvät vain löyhästi käsiteltävään aiheeseen eivätkä ne tuo videoon mitään uutta sisältöä. (Korvenoja 2005, 148).

Viimeisenä työvaiheena videoon tehdään kuvan korjailut ja efektit. Kuvaa voidaan jossain määrin korjata editointiohjelmien työkaluilla, suurempiin kuvan tallennusvaiheessa tapahtuneisiin virheisiin voidaan tarvita erillistä ohjelmaa, mutta siltäkään ei välttämättä saada kaikkia virheitä korjattua. Editointiohjelmalla tehtäviä korjauksia ovat esimerkiksi värimäärityt, jossa voidaan korjata esimerkiksi kuvan valotuksessa tai sävy maailman taltioitumisessa tapahtuneita virheitä. Korjauksilla ei kuitenkaan pystytä tekemään ihmeitä. Esimerkiksi runsaasti ylivalottunutta, niin sanotusti puhki palanutta, kuvaa ei saada edes korjailun avulla näyttämään hyvältä. (Keränen ym. 2005, 192)

Hyvä leikkaus on videossa tavallaan näkymätöntä: katsojan mielessä kerrottu asia etenee loogisesti ja hyvin. Kuvitus tukee videon asiasisältöä, esimerkiksi haastateltavan vastauksissa ilmeneviä seikkoja ja haastattelussa siirrytään jouhevasti ja loogisesti asiasta toiseen. Jos leikkauksessa on tehty virheitä, katsoja huomaa ne vaikka ei osaisikaan tarkkaan määrittellä mikä videossa oli vikana.

3 VERKKOVIDEON TOTEUTUKSEN ERITYISPIIRTEITÄ

3.1 Videon kesto

Verkossa julkaistavan videon ajalliset raamit ovat jonkin verran löyhemmät kuin esimerkiksi tarkkaan ajoitetussa tv-lähetyksessä. Esimerkiksi tv-uutisissa näytettävät uutisjutut ovat tietyn mittaisia eikä tätä yhdelle jutulle ennalta määrättyä jutun pituutta voida ylittää. Verkossa julkaistavalla videolla ei ole näin tarkkoja ennalta määrättyjä ajallisia raameja, joten alun perin kolme minuuttia pitkäksi suunnitellun videon pidentäminen esimerkiksi kolmeen ja puoleen minuuttiin on mahdollista. Verkossa julkaistaessa ei ole ongelmaa siitä, että seuraavan ohjelman pitäisi päästä alkamaan.

Vaikka verkossa jaettavien videoiden kestot ovat pidentyneet kehittyneen tekniikan myötä, on hyvä silti pitää mielessä se, että videon tulisi pitää katsoja otteessaan alusta loppuun asti. Mitä pidempi videosta tulee, sitä vahvempi tarina siinä tulisi olla, jotta katsojan mielenkiinto säilyy. (Huovila 2004, 8)

3.2 Videon pakkaaminen

Verkon kautta levitettävän videon tuotantoprosessiin kuuluu oleellisena osana pakkaaminen. Normaalin videokamerasta tietokoneelle siirrettävän videodatan tiedostokoko on esimerkiksi tekstiin, kuvaan tai ääneen verrattuna moninkertainen. Pakkaamatonta videokuvaa ei ole mielekästä julkaista verkossa, sillä sen lataaminen käyttäjien koneille rasittaa julkaisijan verkkoyhteyttä ja palvelimia tarpeettoman paljon. Katsojan kannalta latautuminen vie paljon aikaa eikä videota päästä katsomaan nopeasti.

Euroopassa käytössä olevassa PAL-järjestelmässä videokuva koostuu 25 kuvasta sekunnissa. Näiden lisäksi videodataan voidaan tallentaa ääntä tai esimerkiksi aikakoodia. Yksittäisissä peräkkäisissä kuvissa on harvoin niin paljon eroja, että jokaista kuvapinta-alan pikseliä kuvaava data kannattaisi säilyttää. Videon pakkaaminen perustuu siihen, että useammassa peräkkäisessä ruudussa tarpeeksi samanlaisena pysyvät pikselijoukot esitetään samalla pikselidatalla useampaan kertaan.

Pakkaus perustuu ohjelman käyttämään algoritmiin eli koodekkiin, jonka mukaan se pakkaa tiedoston sisältöä uuteen, tiiviimpään muotoon. Koodekkeja käytetään kuvan, äänen ja videon pakkaamiseen. Materiaalin pakkaamiseen ja purkamiseen käytetään samaa koodekkia, jolloin se pakataan alkuperäisestä poikkeavaan muotoon ja purkuvaiheessa koodekki purkaa tiedon taas alkuperäiseen muotoonsa tai lähelle sitä. (Austerberry 2002, 152-153)

Koodekkeja on olemassa lukuisia erilaisia. Osa koodekeista on ns. häviöttömiä, eli takaisinkoodausvaiheessa (decompressing) materiaali toistetaan täysin alkuperäisessä muodossaan. Häviöttömät koodekit liittyvät kuitenkin enimmäkseen äänen pakkaamiseen. Videon pakkaamiseen tarkoitettut koodekit tuottavat tiedostoon aina datan häviämistä (Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008). Tämä on

mielekästä siksi, että videokuvassa koko kuvapinta-ala muuttuu harvoin niin radikaalisti, että sitä kuvaava pikselidata kannattaisi kokonaisuudessaan säilyttää. Haastattelukuvassa ei juurikaan tapahdu koko kuvapinta-alaa käsittäviä liikkeitä, esimerkiksi tausta pysyy jotakuinkin samana koko ajan. Tällöin voidaan kuvasta poimia kohtia, joita kuvaavat pikselit pysyvät samoina ja esittää samat pikselit useampaa kertaa, kunnes kuvassa tapahtuu merkittävää muutosta. Kun tarpeetonta, toistuvaa pikselidataa pystytään jättämään pois, tiedoston koko pienenee (Austerberry 2002, 162).

Yleisestä luulosta poiketen koodekki ei ole sama asia kuin tiedostopääte. Samalla koodekilla voidaan tallentaa tietoa eri tiedostomuotoihin. Koodekki määrittelee sen, minkä algoritmin mukaan tiedoston pakkaus ja purkaminen tapahtuvat, tiedostopääteellä taas kerrotaan käyttäjälle tai tietokoneohjelmalle tiedoston sisällöstä.

Pakkauksen tehokkuus perustuu videokuvan pikseleiden samankaltaisuuden tulkintaan. Pakkausohjelma jakaa kuvan pienempiin yksiköihin. Näitä pikseliyksiköitä verrataan edellisistä ja seuraavista kuvista lohkottuihin yksiköihin, jotka sijaitsevat kuvapinta-alalla samassa kohdassa. Jos näiden pikseliyksiköiden data on tarpeeksi samanlaista, osa datasta voidaan hävittää.

Pikseliyksiköiden vertailua tapahtuu niin sanotun kuvajoukon eli GOP:n sisällä. Kuvajoukot on jaettu I- eli intra-, P- eli predicted- sekä B- eli bidirectional-ruutuihin. I-ruuduissa kuvan pakkaaminen tapahtuu yhden ruudun sisällä. Pakkaaminen muistuttaa valokuvamaailmasta tuttua jpeg-pakkausta, jossa kuvan tarpeeksi paljon toisiaan muistuttavat pikselit sulautetaan samalla pikselidatalla esitettäväksi. I-ruudut ovat referenssiruutuja, joihin P- ja B-ruutuja voidaan verrata pakkauksen aikana. P-ruudut syntyvät ennakoimalla: niiden synnyttämiseen käytetään aiemmista ruuduista saatua pikselitietoa. P-ruudun esittämiseen vaadittu pikselidata on noin kolmasosa I-ruudun pikselidatasta. B-ruudut syntyvät aiempien ja seuraavien I- ja P-ruutujen viittauksista ja ne sisältävät pikselitietoa noin puolet P-ruutujen määrästä, eli noin 1/6 I-ruutujen pikselidatan määrästä. (Austerberry 2002, 88).

Perinteisesti pakkaus on perustunut siihen, että pakkausohjelma lohkoo kuvasta tietyn kokoisia pikselijoukkoja, esimerkiksi 8x8 pikseliä. Näitä pikselijoukkoja verrataan muiden kuvien pikseleihin ja jos pikselijoukot ovat tarpeeksi samanlaisia, voidaan

toisen joukon esittämiseen tarvittavaa pikselidataa poistaa. Sama pikselidata voidaan esittää niin kauan, kunnes havaitaan riittävän iso muutos pikseleiden datassa. MPEG-4 – standardistoon pohjautuvat koodekit pystyvät perinteisen määrätyn kokoisen pikselijoukon sijaan tunnistamaan kuvasta erillisiä elementtejä, kuten pöytä tai tausta, ja jakamaan kuvapinta-alan pakattavaksi näiden elementtien perusteella. (Austerberry 2002, 88)

Koodekit ja algoritmit kehittyvät jatkuvasti, joten kehityksen myötä pakatussakin videossa päästään yhä lähemmäksi alkuperäisen videon laatua. Myös pakkaukseen käytettävien laitteiden eli tietokoneiden alati paraneva prosessointikapasiteetti tehostaa pakkaamista, lähinnä nopeuttamalla pakkausprosessia ajallisesti.

Olellainen muuttuja pakkauksessa on myös toistonopeuden määrittely. Varsinkin jos tiedosto siirretään streamaamalla, on tärkeää, että toistonopeus on asetettu käyttötärpeeseen sopivaksi. Jos videon toistonopeus on asetettu liian suureksi, hitaammilla verkkoyhteyksillä katsottaessa videota ei pystytä toistamaan lineaarisesti: kuva pysähtyy kesken katselun, koska uutta videodataa ei pystytä siirtämään käyttäjän koneelle tarpeeksi nopeasti. Useampaan siirtonopeuteen pakkaaminen pidentää jonkin verran pakkausprosessin kestoa, mutta useamman toistonopeuden pakkauksella mahdollistetaan videon näkyminen laajemmalle käyttäjäjoukolle.

Eri toistonopeuksien pakkaaminen perustuu siihen, että hitaampia internet-yhteyksiä varten toistonopeudeksi voidaan määrittellä vähemmän tavuja (bittejä) per sekunti. Tästä seuraa loogisesti se, että mitä vähemmän tietoa pystytään sekunnissa lähettämään, sitä tehokkaammin videokuvasta on karsittava pois pikselidataa. Vastaavasti, mitä enemmän tietoa pystytään yhden sekunnin aikana lähettämään, sitä enemmän pikselidataa pystytään säilyttämään kuvassa. Suurempaa toistonopeutta varten pakattu videokuva on siis laadultaan parempaa kuin pientä toistonopeutta varten pakattu.

Oletusarvoisesti pakkauksessa käytetään koko videon läpi samana pysyvää toistonopeutta (Constant Bit Rate, lyh. CBR). Tämä voi kuitenkin aiheuttaa suurta eroa kuvan laadussa, jos saman videon aikana näytetään sekä videokuvaa, jonka pikselitieto ei juurikaan muutu kuvien välillä, että videokuvaa, jossa muutokset kuvien välillä ovat suuria. Pakkauksessa voidaanankin – ja tietenkin kannattaa – tällaisessa

tapauksessa käyttää muuttuvaa toistonopeutta (Variable Bit Rate, lyh.VBR).

Muuttuva toistonopeus perustuu siihen, että videon kuvista hävitetään pois turhaa pikselidataa sen mukaan, kuinka paljon toisiaan seuraavien ruutujen välillä on eroa. Hyvä esimerkki tästä ovat jälleen jääkiekkovideot: videon alkupuoli koostuu haastatteluista, joissa kuva muuttuu ruutujen välillä melko vähän. Videon loppupuolella taas näytetään ottelukuvaa, jonka kuvapinta-alassa saattaa tapahtua paljonkin muutoksia ruutujen välillä. Pakkaamalla video VBR-menetelmällä voidaan haastattelukuvaa pakata vielä tehokkaammin, jotta ottelukuvan esittämiseen voidaan käyttää enemmän pikselidataa videotiedoston koon kasvamatta merkittävästi.

Videon siirtonopeuden määrittelyssä tulisi ottaa huomioon kohdeyleisö. Yleensä internetin verkkovideoista kiinnostuneet ovat hankkineet käyttöönsä suhteellisen laajan kaistan, mutta jos halutaan ottaa huomioon myös hitaampaa kaistaa käyttävät potentiaaliset katsojat, se pitää huomioida myös videon siirtonopeuksissa. Videon siirtoon käytettävä palvelin osaa yleensä verrata lähetettävän videotiedoston siirtonopeutta käyttäjän laajakaistan maksimikapasiteettiin ja tarvittaessa hidastaa lähettämisen nopeutta. Palvelimet ovat yleensä kuitenkin kaistan arvioinnissa ylioptimistisia ja ne saattavat yrittää lähettää dataa käyttäjälle käytettävän kaistan kapasiteettiin nähden edelleen liian nopeasti. (Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008)

Pääsääntönä voidaan pitää sitä, että halutun siirtonopeuden tulisi olla enimmillään 75% käyttäjän kaistan kapasiteetista. Tämä siksi, että yleensä käyttäjän verkkoyhteyttä rasittavat myös muut asiat, kuin videon katselu. Jos katsojan käyttämä laajakaista on nopeudeltaan 512 kbit/s, tulisi tavoiteltu videon siirtonopeus määritellä noin 350 kbit/s:iin. Jos taas käyttäjällä on 1 Mbit/s laajakaista, halutun siirtonopeuden tulisi olla noin 750 kbit/s. Tämän suuremmalla siirtonopeudella ei videoita kannata pakata, sillä niiden kuvan laatu ei enää merkittävästi parane, mutta suuremman datamäärän lähettäminen rasittaa palvelimia turhaan. (Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008)

3.3 Videon jakelu

Videon jakeluun verkossa on kolme lähestymistapaa: niin sanottu download-and-play, progressiivinen lataus ja streamaus. (Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008)

Siirtotavoista ensimmäinen, eli download-and-play ei joidenkin määritelmien mukaan varsinaisesti ole erityinen videonsiirtotapa, vaan siinä käytettyä jakelutekniikkaa on tiedonsiirron alusta asti käytetty tiedostojen siirtämiseen koneelta toiselle. Download-and-play –jakelussa käyttäjän on ladattava koko videotiedosto koneelleen, ennen kuin hän voi katsella videon sisältöä.

Progressiivinen lataus taas etenee nimensä mukaisesti niin, että videota ladataan samalla kun käyttäjä voi katsoa sitä. Videosta pitää olla latautunut osa, jotta sen katsominen voidaan aloittaa, mutta katsoja ei voi siirtyä katselemaan sellaista videon osaa, jota ei vielä ole ladattu. Progressiivinen lataus on tavallaan download-and-play- ja streamaustekniikoiden välimuoto. Progressiivista latausta käytetään esimerkiksi YouTube-videosivustolla. (Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008).

Streamaus on joidenkin määritelmien mukaan ainoa varsinainen videonsiirtotapa: download-and-play -menetelmä muistuttaa enemmän esimerkiksi dvd-rom-levyä, jonka sisältö pitää olla hallussa kokonaan, jotta se voidaan toistaa. Streamaus taas perustuu enemmän esimerkiksi televisiota muistuttavaan tekniikkaan. (Austerberry 2002, 201-202)

Streamauksessa voidaan käyttää videokuvan siirtoon tarkoitettua tiedonsiirtoprotokollaa, kuten TCP/IP tai RTSP –protokollia. TCP/IP-protokollan toiminta perustuu kahteen eri protokollaan: alempi, eli IP-protokolla huolehtii tiedon lähettämisestä palvelimen muistista verkon ylitse käyttäjälle. Ylempi protokolla eli TCP taas säätelee siitä millaisella nopeudella tietoa siirretään, huolehtii kadonneiden pakettien uudelleenlähetyksestä ja järjestää lähetetyt paketit oikeaan järjestykseen. (Austerberry 2002, 203)

Videodatan siirto RTSP-protokollan avulla mahdollistaa TCP/P-protokollaa enemmän interaktiivisuutta videon katseluun. RTSP-protokollalla lähetettyä videomateriaalia

katsoja voi kelata halutessaan edestakaisin tai katsoa kuvaa hidastettuna. RTSP-siirtoprotokolla perustuu SDP-protokollaan, jolla kuvataan reaaliaikaisia multimediaesityksiä ja niiden sisältöä, kestoja ja niihin tarvittavia parametrejä, esimerkiksi koodekkeja ja siirtoprotokollia. (Austerberry 2002, 20)

4 SATAKUNNAN KANSAN VERKKOVIDEOIDEN JULKAISUSSA TAPAHTUNUTTA

4.1 Kiekko-Kansan otteluvideoiden historiaa

Satakunnan Kansa aloitti verkkovideoiden julkaisun vuosien 2005 ja 2006 taitteessa. Ensimmäiset – ja lähes kaikki tähän mennessä – Satakunnan Kansan verkkopalvelussa julkaistut videot olivat lehden ulkopuolisilta tahoilta hankittuja.

4.1.1 Kevät 2006

Keväällä 2006 Satakunnan Kansa aloitti kiekkovideoiden tuotannon alihankintana, aluksi yhteistyössä Kalevan kanssa. Videot julkaistiin sekä Satakunnan Kansan että Kalevan verkkopalveluissa. Videoiden toteuttajiksi valittiin alan opiskelijoita Satakunnan ammattikorkeakoulusta. Työryhmän kokoonpano vaihteli, yhteensä tuotannossa oli mukana viisi eri henkilöä.

Tehtävänantona oli toteuttaa Porin Ässien ja Oulun Kärppien välisistä jääkiekko-otteluista ottelukoostevideoita, joissa olisi alkujuonto, muutama pelaaja- ja/tai valmentajahaastattelu sekä maalikooste. Videon ohjepituudeksi määriteltiin viisi minuuttia. Satakunnan Kansa kehotti tekijätiimiä tutustumaan Kiekko-Kalevan ottelukoostevideoihin ja ottamaan mallia niiden rakenteesta, sisällöstä ja toteutuksesta.

Työryhmäksi muodostui neljän SAMKin opiskelijan joukko, jossa olin itse mukana. Käytimme pelikuvan tallentamiseen kahta kameraa, jotka sijoitettiin jäähallin B- ja C-katsomoihin: varsinaisella kuvauslavalla ei tuolloin ollut tilaa ylimääräisille. Kaksi

työryhmän jäsentä operoivat kameroita, kaksi muuta kirjasivat ylös pelitapahtumia ja niiden sijaintia nauhalla.

Ottelun päätyttyä kuvattiin haastattelut ja alkujuonto. Itse toimin haastatteluissa kuvaajana, haastattelussa oli päävastuussa Manu Lempinen. Haastateltaviksi pyrittiin valitsemaan ottelutapahtumien perusteella mielenkiintoisia pelaajia ja heidän lisäksi valmentajia molemmista joukkueista. (Lempinen, henkilökohtainen tiedonanto 27.2.2008). Koska jäähallilla oli tuolloin runsaasti eri medioiden edustajia, varsinaiset haastattelujen kuvaamiseen tarkoitetut tilat olivat vähissä. Näin ollen olimme pakotettuja tekemään haastatteluja pukutilojen käytävällä, jossa valaistusolosuhteet olivat melko huonoja.

Omaa valaisua olisi ollut mahdotonta käyttää, varsinkin, kun käytössämme olleeseen kalustoon ei kuulunut kameran päälle kiinnitettävää akkuvaloa, ns. haastatteluvaloa. Koska käytävillä tungeksi ihmisiä suuret määrät, oli statiivin käyttäminen mahdotonta.

Haastattelut kuvattiin käsivaralta, mikä ei ollut kovin helppo tehtävä ihmispaljouden keskellä: sain osakseni melko paljon tönimistä, kun ihmiset puskiivat väkimäärän keskellä kuka mihinkin suuntaan. Lisäksi ongelmatekijänä oli oma lyhyt pituuteni verrattuna joidenkin haastateltavien pituuteen, jouduin kuvaamaan osan haastatteluista pidellen kameraa suoraksi ylös nostettujen käsivarsien varassa. Tämä ei ainakaan lisännyt kameran vakautta, varsinkin jos otetaan huomioon aiemmin mainitsemani tungos ja töniminen.

Haastattelujen jälkeen kuvattiin vielä videota varten alkujuonto, jossa toimittaja puhui kameralle ja kertoi jonkinlaisen alustuksen illan ottelusta. Juonto kuvattiin yleensä kentän läheisyydessä, hieman improvisoiden tilanteen ja päättyneen ottelun lopputuloksen mukaan.

Kun kaikki tarvittava materiaali oli nauhalla, siirryimme pois hallilta editoimaan videota. Editointiin käytettiin Avid Xpress Pro -ohjelmaa, joka on pääasiassa elokuvaleikkaamiseen tarkoitettu ohjelma. Kaikki ohjelman ominaisuudet eivät olleet parhaimmalla mahdollisella tavalla soveltuvia tämäntapaiseen editointityöhön. Jotkin tämänkaltaisessa tuotannossa tarvittavat ominaisuudet ja työkalut ovat löydettävissä

valikoissa usean mutkan kautta. Yleensä Avidilla leikataan sellaisia projekteja, jotka ovat toteutuskestoltaan huomattavasti tällaista nopeatempoista verkkovideotuotantoa pidempiä.

Työryhmästäme kaksi henkilöä vastasi pääasiallisesti videoeditoinnista, lisäksi yksi työryhmän jäsen käsitteli videoiden ääniä paremman laatuiseksi. Kaksi muuta projektiryhmän jäsentä olivat mukana vain ottelukuvauksessa. Videon valmistuttua se pakattiin verkkolevitykseen sopivaksi Sorenson Squeeze -ohjelmalla wmv-muotoon ja lähetettiin ftp-palvelimelle. Kyseessä oli Kalevan palvelin, josta videon saivat Satakunnan Kansan lisäksi käyttöönsä muut videoyhteistyössä mukana olleet lehdet.

Ensimmäistä videota siirrettäessä palvelimelle törmättiin ongelmaan: editointiin käytetylle koneelle asennettu palomuri esti videotiedoston lähettämisen annettuun osoitteeseen. Seuraavia otteluita varten tämä ongelma saatiin ratkaistua ja jatkossa lähettäminen sujui ongelmitta.

4.1.2 Kausi 2006-2007

Kun keväällä 2006 oli pitkälti toimittu Kalevan videoiden mallin mukaan, syksyllä 2006 alettiin toteuttaa enemmän omia ideoita. Videoiden toteuttajiksi saatiin kaksi kahden hengen työryhmää Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijaprojektin kautta. Työparit toteuttivat videoita vuorotellen.

Ottelukuvausta ei enää tehty itse, vaan ottelumateriaalin toimitti Ganal TV:n kuvaaja. Ganal TV:n kanssa sovittiin vaihtokauppasysteemi: Satakunnan Kansa sai Ganal TV:ltä käyttöönsä ottelukuvamateriaalia ja otteluvideokoosteesta vastannut työryhmä luovutti Ganal TV:n käyttöön kuvaamansa haastattelut.

Ennen kauden alkua pidettiin suunnittelupalaveri, johon osallistuivat videoiden toteutukseen liittyviä tahot. Paikalla palaverissa oli Satakunnan Kansan, Ganal TV:n sekä Satakunnan ammattikorkeakoulun edustus. Suunnittelupalavereissa puitiin muun muassa videoiden lisäarvon lisäämistä sekä uutisarvon kasvattamista aiempaa nopeammalla toteutusaikataululla. Tähän liittyen pohdittiin myös ratkaisuja kevään 2006 kiekkovideotuotannossa ilmenneisiin ongelmatekijöihin.

Videoiden sisällön kehittämisen yhteydessä oli puhetta muun muassa fanikysymyksen toteuttamisesta niin, että joku yksittäinen fani saisi esittää kysymyksen jollekulle pelaajalle ja kyseinen pelaaja vastaisi kysymykseen videolla. Tämä idea oli kuitenkin hankala toteuttaa, koska se olisi pitänyt tehdä ennen peliä ja kaikki työryhmän jäsenet olivat kokopäiväopiskelijoita, eikä heillä ollut mahdollisuutta tehdä videoita arkipäivisin päiväsaikaan.

Myös erillisiä, pelipäivää edeltävänä päivänä tai aiemmin pelipäivänä julkaistavia otteluennakkovideoita suunniteltiin. Työryhmän jäsenten aikataulujen vuoksi näitä ennakkovideoita pystyttiin toteuttamaan vain muutama kauden alkupuolella.

Alkukaudesta haastattelut kuvattiin käsivaralta, statiivin käyttöön siirryttiin noin kauden puolivälissä, hieman ennen joulutaukoa. Maalikoosteeseen alettiin tehdä hidastuksia joulutauon jälkeen. Työryhmän kannalta suurin ero kauden 2006 kevään työskentelyyn oli se, että videot editoitiin jäähallilla. Siellä työryhmällä oli käytössään liikkuva editointiyksikkö, jonka Satakunnan ammattikorkeakoulu oli antanut projektin käyttöön.

Myös valaisuun kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota. Kuvauskaluston ja editointiyksikön lisäksi hallilla oli käytössämme yksi valokalusto, josta yleensä hyödynnettiin yhtä sateenvarjolla himmennettyä kuvausvaloa.

Keväältä 2006 tuttuja alkujuontoja tehtiin jonkin verran, lähinnä silloin, kun toimittajien mielestä ne olivat videon sisällön selkeyttämisen kannalta tarpeellisia.

Käytettävä ohjelmisto ei muuttunut keväästä 2006, mutta videon pakkausta varten pyrittiin tutustumaan käytetyn ohjelman eli Sorenson Squeezen ominaisuuksiin entistä paremmin. Lähinnä koulun atk-asiantuntijoiden avustuksella pyrimme tutkimaan ohjelmaa ja löytämään keinoja, jolla videoista voitiin tehdä teknisesti sellaisia, että entistä suuremmalla määrällä ihmisiä oli mahdollisuus niiden katsomiseen.

Tehdyillä parannuksilla pyrittiin lisäämään videoiden katsottavuutta ja tuottamaan katsojan kannalta olennaista lisäarvoa. Alkukaudesta haastattelut kuvattiin käsivaralta,

koska sen ajateltiin nopeuttavan valmiutta haastattelun kuvaamiseen: siirryttäessä jäähallin mediatiloihin – siis pukukoppikäytävälle, minne oli järjestetty haastattelupiste kotijoukkueen edustajien toimesta – kuvaajan tarvitsi ainoastaan säätää valotus kohdalleen, tarkentaa kohteeseen ja painaa nauhoituksen päälle. Statiivin käytössä lisää työvaiheita olisi tullut muutama, kuten statiivin säätäminen kuvausta varten, kinopään tasapainotus, kameran kiinnitys statiiviin ja kameran tasapainotus. Työn tuloksia tarkasteltaessa pidemmällä aikavälillä työryhmien sisällä tultiin kuitenkin siihen lopputulokseen, ettei statiivin käyttö lisäisi kuvausvalmisteluihin kuluvaakaan merkittävää paljon. Lisäksi statiivin käyttö lisäsi kuvan vakautta ja lisää katselumukavuutta – varsinkin, kun videoissa käytettiin suhteellisen tiiviitä kuvakokoja ja kuva toistettiin pieneltä ruudulta – päädyttiin siihen, että kuvan vakaus on ominaisuus, johon kannattaa pyrkiä.

Valaisun käyttö haastattelutilanteessa vaikutti myös kuvan katselumukavuuteen. Aiemmin, kun kuvatessa ei käytetty valaisua vaan kuvattiin vallitsevassa valaistusolosuhteessa, saattoi haastattelutilan valaistus aiheuttaa ns. pandaefektin, jossa ylhäältä tuleva valo aiheuttaa haastateltavan silmien kohdalle ja niiden alapuolelle varjot. Valaisemalla kuvattavan kohteen – tässä tapauksessa haastateltavan – himmennetyllä valolla edestä päin tältä ikävältä efektiltä vältyttiin.

Hankaluuksia työssä tuotti välillä kommunikaation puute työryhmien välillä. Kauden alussa Kiekkokansan videoita aiemmin tehnyt työryhmä ”koulutti” toisen työryhmän videoiden tekemiseen. Kaikkiin tilanteisiin ei kuitenkaan sovittu tiettyä menettelytapaa, osittain syynä oli se, että videoiden toteutusprosessi muuttui aiemmasta jonkin verran. Myöskään esimerkiksi ongelmatapausten osalta ei ollut ennakkoon sovittua menettelykonseptia, joten ryhmät joutuivat ratkomaan niitä tilanteen mukaan. Ratkaisut olivat työryhmien välillä jonkin verran erilaisia ja tästä johtuen videoissa oli jonkin verran erilaisuuksia riippuen siitä, kumpi työryhmä videon oli koostanut.

Videoiden julkaisussa tehtiin vuodesta 2006 alkaen yhteistyötä muiden sanomalehtien kanssa. Videoita vaihdettiin Keski-suomalaisen sekä Hämeen Sanomien kanssa. Satakunnan Kansa pyrki jatkamaan videovaihtoa myös Kalevan kanssa, mutta Kalevan suunnalta ei ollut kiinnostusta videoyhteistyön jatkamiseen. (Aalto, 2008).

Videovaihdon hyötynä on se, että yhteistyötä tekevät sanomalehdet saavat käyttöönsä videomateriaalia, joka kiinnostaa lehden ja verkkopalvelun käyttäjäkuntaa, mutta joita ei olisi mielekästä tehdä omana tuotantona. Hyvä esimerkki tästä ovat jääkiekkovideot, joista vierasjoukkueen kotipaikan sanomalehden lukijat ovat kiinnostuneita oman paikkakuntansa joukkueen vuoksi.

4.1.3 Kausi 2007-2008

Kaudella 2007-2008 jatkettiin edelleen videoiden kehitystyötä. Uutena elementtinä videoihin lanseerattiin fanihaastattelu, joka taltioitiin ottelun jälkeen muiden haastattelujen yhteydessä. Satakunnan Kansan toiveena oli haastatella sellaista fania, jolla on riittävästi tietopohjaa ja näkemystä jääkiekosta. Haastatellut fanit olivat Porin Ässien faniyhdistyksen Pataljoonan jäseniä.

Kauden 2007-2008 alusta videoiden tuotannosta on vastannut Ganal TV. Vaikka taho, jolta videot hankittiin, vaihtui edellisestä kaudesta, videoiden toteuttajat pysyivät edelleen osittain samoina. Edellisellä kaudella videoita opiskelijaprojektina toteuttaneista henkilöistä kaksi, työtoverini Manu Lempinen sekä minä, oli aloittanut työntekijänä Ganal TV:llä ja koska omasimme aiempaa kokemusta Kiekko-Kansan videoiden tuottamisesta, vastuu videoiden tuottamisesta säilyi edelleen meillä.

Videon rakenne ei keskeisesti muuttunut edelliskaudesta, ainoa erottava tekijä oli kuvituskuvan käyttö videolla haastattelun aikana. Kaudella 2006-2007 haastatteluja pyrittiin kuvittamaan, mutta kaudella 2007-2008 kuvituskäytäntö jäi vähitellen pois, johtuen siitä, että työryhmä halusi priorisoida videon mahdollisimman nopean julkaisun. Näin ollen joitakin työvaiheita jouduttiin karsimaan. Videon kuvitusta rajoitti myös se, että jääkiekon SM-liigan otteluista on luvallista käyttää kuvamateriaalia enintään kolmen minuutin ajan. Koska emme halunneet tinkiä maalikoosteen pituudesta, päätimme luopua kuvituskuvan käytöstä. Kuvituskuvan käyttö ei myöskään mielestämme keskeisesti lisännyt videoiden informaatioarvoa, kyse oli enemmän viihdearvon lisäämisestä.

Kaudella 2007-2008 editoinnissa käytettiin Adobe Premiere Pro –ohjelmaa, joka on käytössä Ganal TV:n muussakin ohjelmatuotannossa. Premiere sopi

kiekkovideotuotantoon Avidia paremmin, sillä se soveltuu paremmin nopeatempoiseen ja toteutusprosessiltaan lyhyiden tuotantojen editointikäyttöön. Uutisvideotyyppiseen videotuotantoon tarvittavat työkalut ovat ohjelmassa helposti löydettävissä ja ruutunäkymä on helposti muokattavissa editoijan kulloisiakin tarpeita varten.

Videoiden pakkaamiseen käytettiin kaudella 2007-2008 Windows Media Encoder –ohjelmaa. Pakkausasetuksina käytettiin samoja asetuksia, joilla Ganal TV:n omat ohjelmat pakataan verkkolevitystä varten. Asetuksia ei muutettu, koska tekijöille annettiin Ganal TV:n taholta ohjeet, että samat asetukset käyvät myös kiekkovideoiden pakkaamiseen. Tämä pitikin paikkansa, mutta koska pakkausasetukset oli alun perin tarkoitettu kokonaan koneelle ennen katselua ladattavan videon toteutukseen, pakkaus tehtiin vain yhtä siirto- ja toistonopeutta varten. Koska Satakunnan Kansan videoiden siirto käyttäjille on toteutettu stremaus-tekniikalla, videot eivät näkyneet kaikilla käyttäjillä. Ongelma selvisi minulle oikeastaan vasta tämän työn tekemisen yhteydessä, kun tutustuin tarkemmin videoiden tiedonsiirtomenetelmiin.

Toki Windows Media Encoderillakin olisi saatu tehtyä pakkausta monelle eri siirto- ja toistonopeudelle sopivia videoita, mutta koska kauden alussa esimiehemme ilmoitti, että samoja asetuksia voi käyttää kiekkovideoissakin, emme pitäneet tämän näkemyksen kyseenalaistamista relevanttina.

4.1.4 Yhteenveto kiekkovideoista tähän mennessä

Keväästä 2006 videoiden kehitys on nähtävissä erityisesti toimituksellisten tekijöiden kautta. Alusta asti videoiden toimittajana toiminut työparini Manu Lempinen teki pyynnöstäni itsearviointia toimitustyön kehittymisestä videoilla kevään 2006 videoista tähän päivään. Hänen arvionsa mukaan alussa videoiden toimitustyö perustui siihen, että Ässien menestystä SM-liigan playoff-otteluissa hehkutettiin ja kotijoukkueen edustajia haastateltiin hyvinkin positiivisessa hengessä. Informaatioarvo ei välttämättä ollut suuri, lähinnä haastatteluja tehtiin fanien innostusta tukemaan.

Kausilla 2006-2007 ja 2007-2008 tästä edistyttiin ammattimaisempaan suuntaan. Toimittajat keskittyivät menestyksen korostamisen sijaan otteluissa tapahtuneisiin

asioihin ja näin videoihin saatiin tuotettua aiempaa informatiivisempaa sisältöä. (Lempinen, henkilökohtainen tiedonanto 27.2.2008).

Videoiden tilaaja eli Satakunnan Kansa on alusta asti ollut tyytyväinen tehtyihin videoihin, erityisesti kausien 2006-2007 ja 2007-2008 aikana videotuotanto on ollut Satakunnan Kansan mielestä laadultaan hyvää (Aalto, 2008).

Myös katsojilla on ollut mahdollisuus kommentoida videoita. Kommentteja on voinut kirjoittaa suoraan jokaisen videon yhteyteen 'kommentit' -osioon. Satakunnan Kansa on pidättänyt itsellään oikeuden kommenttien ennakkotarkastamiseen ja julkaisematta jättämiseen, jos kommentin sisältö ei ole ollut julkaisukelpoista. Näin jälkikäteen on mahdotonta saada tietää, paljonko käyttäjien kommentteja on karsittu, joten joudun käyttämään yleisön mielipiteiden pohjana vain niitä kommentteja, jotka ovat läpäisseet ennakkotarkastuksen.

Yleisesti ottaen kommentteja videoihin on tullut melko vähän. Tällä hetkellä Kiekkokansa -osiosta löytyvät ottelukoostevideot kauden 2006-2007 alusta tähän päivään asti kommentteineen. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Ensimmäiseen kaudella 2006-2007 tehtyyn videoon liittyen on julkaistu 6 kommenttia – yksi kommentista on toimittajan vastaus katsojalle – , joista suurimmassa osassa käyttäjät kyselevät, miten videot saa näkymään. Tästä voidaan päätellä, ettei videoiden katselu ole ollut ongelmaton ja voidaan myös olettaa katsomisen epäonnistuneen muidenkin kuin näiden viiden kommentoijan osalta. Toimittaja on tarjonnut apua katselun onnistumiseksi liittämällä osioon linkin, jonka kautta käyttäjät voivat ladata koneelleen videoiden katseluun sopivan mediasoittimen. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Sen jälkeen kommenttien määrä on videoiden osalta vähäinen. Seuraava kommentti löytyy marraskuulta 2006 ja sen sisältö koskettaa itse ottelua, ei varsinaisesti videota. Kauden 2006-2007 osalta videoiden kommentit päättyvät tähän. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Myöskään kaudella 2007-2008 videoita ei ole kommentoitu suuresti. Kauden ensimmäinen kommentti löytyy syyskuun lopulta ja siinä käyttäjä ihmettelee jälleen sitä, miksi videot eivät toimi. Vastausta ei ole annettu Satakunnan Kansan taholta. Lokakuulta löytyy ensimmäinen videon sisältöä käsittelevä kommentti, jossa kysytään miksei Porin Ässien joukkueeseen palanneen Matt Nickersonin sisääntuloa näytetty videolla. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Seuraava isompi kommenttimäärä löytyy lokakuulta. Tuolloin käyttäjät pohtivat taas sitä, miten videot saisi näkymään omalla koneella ja esittävät toivomuksia, että videot voisi kokonaan ladata omalle koneelleen katselua varten. Myös videon sisältöön on puututtu, haastateltavana olleen henkilön – tai lähinnä hänen mielipiteidensä – osalta. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Seuraavasta videosta, lokakuun lopulta, löytyy yksi kommentti, katsojan varsin tuskastuneen oloinen kommentti siitä, että video ei taaskaan toimi (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Marraskuun alussa katsojat ovat joukolla puuttuneet videon sisältöön ja siinä haastateltuun henkilöön. Kyseessä on video, jota varten haastateltiin Pataljoonan varapuheenjohtaja Jaakko Ruususta. Ilmeisesti Ruususen näkemykset eivät ole miellyttäneet katsojia, sillä suurin osa kommentoijista on toivonut, ettei kyseistä henkilöä enää jatkossa haastateltaisi. Sen sijaan toivottiin, että videota varten haastateltaisiin vierasjoukkueen pelaajia. Fanihaastattelut jätettiin pian tämän jälkeen tauolle tekijöiden ja Satakunnan Kansan yhteisestä sopimuksesta. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Seuraavissa kommentteissa on puututtu videolle eksyneeseen virheeseen, jossa haastateltavien tekstiplanssit olivat virheellisiä. Tämä osoittaa mielestäni sen, että videoita katsotaan ja niiden sisältöä tarkastellaan kriittisesti. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Jatkossa kommentit koskevat lähinnä otteluiden tapahtumia, Porin Ässiin liittyviä kulloinkin ajankohtaisia asioita ja myös kerran Kiekko-Kansan päivitysten nopeutta.

Mikään kommenteista ei varsinaisesti ole suoraan nähtävissä kommentiksi videon sisältöön. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

Nämä kommentit kertovat mielestäni sen, että videoita kohtaan on kiinnostusta yleisön taholta. Ilmeisesti videoiden toimituksessa ja muussa toteutuksessa ei olla kovin pahasti tehty virheitä – ainakin jos asiaa ajatellaan sen kannalta, että positiivista palautetta viitsitään harvemmin antaa, mutta kritiikkiä osoitetaan hyvinkin kärkkäästi jos siihen on tarvetta. Toisaalta olisi hyvä saada yleisöltä enemmänkin palautetta videoista, jotta niitä pystyttäisiin kehittämään. (Satakunnan Kansa, verkkopalvelun käyttäjät).

4.2 Satakunnan Kansan verkkosivuilla julkaistut muut videot

Tällä hetkellä Satakunnan Kansan sivuilla julkaistut muut, kuin kiekkovideot ovat pääosin muualta ostettuja. Videoiden taso ja toteutustapa vaihtelee suuresti, osassa on toteutuksena käytetty suoraa streamausta, osassa siirtoon käytetään progressiivista latausta. Jotkut videoista avautuvat uuteen mediasoitinikkunaan, joissakin video näkyy sivuille upotetussa mediasoittimessa.

Kaiken kaikkiaan videoiden julkaisua leimaa sekalaisuus: videoilla ei ole yhtenäistä toteutustapaan, julkaisumetodiin tai videon tekniseen tasoon liittyvää linjaa. Katsojassa tämä voi aiheuttaa hämmennystä ja sekavuus olisikin ensimmäinen asia, johon verkkovideoiden kehityksessä tulisi puuttua. Linjan yhtenäistäminen voisi edesauttaa sitä, että katsoja löytäisi haluamansa videon entistä helpommin. Kätevimmin tämä kävisi mahdollistamalla kaikkien videoiden katselun yhdellä sivukokonaisuudella, joilta löytyisi myös upotettu soitin videoiden katseluun.

Itse videoissa sisältö ja toteutus vaihtelevat melko suuresti. Osa videoista on editoimatonta videokuvaa, joissa ei ole varsinaista toimituksellista sisältöä. Osassa taas on toimituksellista sisältöä, esimerkiksi haastatteluja. Harvassa videossa on kuitenkin sellaista toteutusta, jota voisi pitää ammattimaisena. Useimmiten videot on kuvattu käsivaralta, äänitetty ilman erityisiä mikrofoneja ja laitettu verkkoon sellaisenaan. Joihinkin videoihin on tehty selittäviä tekstiplansseja, mutta huomattavaa on niiden sijoittelu: planssit ovat virheellisesti keskellä kuvaa, joissakin tapauksissa haastateltavan kuvan päällä peittäen jopa osan tämän kasvoista.

4.3 Lukijapanelistien arvioita ja katsojamäärien tarkastelua

Satakunnan Kansan verkkovideoita käsitellyt kysely (Liite 4) lähetettiin lehden lukijapaneelille, jonka laajuus on noin 300 henkeä. Kysely lähetettiin panelisteille sähköpostitse 27.2.2008. 5.3.2008 mennessä vastauksia kyselystä lähetettyyn sähköpostiin oli tullut kahdeksan. Osassa vastauksia panelistit olivat kieltäytyneet kyselyyn vastaamisesta vedoten erinäisiin syihin. Yhdessä vastauksessa kysyttiin, miten kyselylomake tulisi täyttää, käyttäjä kaipasi yksinkertaista rasti ruutuun -menetelmällä täytettävää lomaketta. Varsinaisia vastauksia kyselyyn saatiin neljä. Koska joissakin vastauksissa kyselyyn oli vastattu vastoin kyselylomakkeessa annettuja ohjeita, ei tuloksia voida tarkastella kuten kyselyä laadittaessa olin suunnitellut. Arvioitavien vastausten lopullinen määrä oli siis kolme.

Vastausten erittäin vähäinen määrä johti siihen, ettei kyselyn vastauksia kannata käsitellä ja analysoida normaalien tutkimustulosten kaltaisesti. Vastauksia voidaankin pitää enemmän katsojien mielipiteiden ilmauksina, joskin niissä käsiteltävät asiat on rajattu. Validia tai reliaabelia tulosta videoiden katselukokemuksia ei voida tällaisesta vastausmateriaalista saada.

Painottaisinkin yleisön mielipiteiden keräämisessä sitä suoraa spontaania palautetta, jota katsojat ovat voineet antaa suoraan videoiden yhteydessä Satakunnan Kansan verkkosivuilla. Näitä katsojien kommentteja on esitelty luvussa 4.1.4.

Sain myös tarkasteltavakseni videoiden latauslukuja vuoden 2008 tammi- ja helmikuun osalta Satakunnan Kansalta. Luvut oli ryhmitelty jokaisen päivän kohdalta erikseen kymmenen eniten ladatun videon listaksi. Täyttä totuutta näistäkään tiedoista ei siis saada, sillä listan ulkopuolelle jäävät lataukset eivät näy listalla, mutta latausmäärät voivat jonkin verran vaikuttaa ladatuimpien videoiden listan järjestykseen. Tammi- ja helmikuun 2008 aikana 20 eniten ladattua videota olivat:

- Videokooste ottelusta Ässät-KalPa, 1072 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-TPS, 1062 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-Ilves, 1013 latausta
- Videokooste ottelusta Ässien tiedotustilaisuudesta 7.1.08, 939 latausta

- Videokooste ottelusta Ässät-Blues, 756 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-Lukko, 593 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-Pelicans, 553 latausta
- Miss Suomi 2008, 535 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-SaiPa, 513 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-Tappara, 487 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-JYP, 441 latausta
- Remu 60 vuotta 10.1.2007, 347 latausta
- Can-Am Spyder, 252 latausta
- Ilkka Kanerva 60 vuotta, 220 latausta
- Kuunari Koiviston upotus, 187 latausta
- Gunnarin laulu, 184 latausta
- Susan Ruusunen, 157 latausta
- Videokooste ottelusta Ässät-Jokerit, 151 latausta
- Merikukka Forsius, 138 latausta
- Martti Lamminpää, 119 latausta

Huomattavaa tässä listassa on erityisesti ladatuimpien videoiden kärkikymmenikkö siksi, että ne käsittelevät jotakin viihteelliseksi uutiseksi luokiteltavaa aihetta. Median muuttuessa entistä enemmän massatuotannoksi ja tulostavoitteiseksi perinteiset uutisaiheet saavat yhtä pienemmän painoarvon: yhteiskunnallisesti merkittävät ja vaikuttavat uutiset jäävät vähemmälle ja käyttäjien viihtyvyys nousee tärkeään asemaan. (Pietilä 2007, 244).

Urheilusta tehtävät uutiset tai uutisvideot häilyvät uutisen ja viihteen rajamailla. Niiden luokittelu uutisiksi tai viihteeksi riippuu lähinnä käyttäjän suhtautumisesta. Jos käyttäjä kokee, ettei urheilu-uutisella ole suurta merkitystä hänen maailmankuvassaan, on kyse enemmän viihteestä. Jos taas urheilu on katsojan elämässä keskeisellä sijalla, on kyse enemmän uutisesta kuin viihteestä. Yleispätevää vastausta siihen, onko urheilu uutinen vai viihdettä, on hankala antaa.

Jos urheilua käsitellään viihteenä, kärkikymmenikkö indikoi vahvasti sitä, että verkkovideoista käyttäjät hakevat ensisijaisesti viihtymisen kokemuksia ja elämyksellisyyttä. Tosin on muistettava, että suuri osa näistä kärkikymmenikön

videoista on julkaistu latauslukujen otantakaudella, kun taas vakavampia uutisaiheita käsittelevät videot on julkaistu jo ennen tammi-helmikuuta. Tällöin niitä on saatettu katsoa useasti lyhyen ajan sisällä julkaisemisen jälkeen, mutta ajan kuluessa niitä ladataan yhä vähemmän.

Verkkovideoiden määrän ja julkaisuutiheyden kasvaessa on oletettavaa, että vakavampienkin uutisjuttujen latausmäärät kasvavat. Kasvua ei välttämättä tapahdu heti videoiden julkaisuutiheyden kasvamisen jälkeen, mutta vähitellen käyttäjät tulevat löytämään videot ja alkavat käsittää ne myös uutislähteiksi. Tiedottamisella käyttäjäkuntaa voidaan kannustaa videoiden katselun pariin, mutta niiden aseman vakiintuminen ottanee aikansa.

5 VERKKOVIDEOIDEN JULKAISU JA TUOTANTO TÄLLÄ HETKELLÄ

5.1 Videoiden julkaiseminen Satakunnan Kansassa keväällä 2008

Vuoden 2008 helmikuun lopulla Satakunnan Kansan arvion mukaan verkkovideoita julkaistaan viikoittain noin kymmenen. Suurin osa julkaistavista videoista on jääkiekko-ottelukoosteita, jotka Satakunnan Kansa teettää alihankintana. Satunnaisesti videoita ostetaan myös muilta medioilta, esimerkiksi STT:ltä.

25. helmikuuta 2008 Satakunnan Kansan ”Videolinkit”-osiosta löytyi 52 verkkovideoa. Tähän määrään eivät lukeudu mukaan jääkiekkovideot, vaan ne ovat omassa osiossaan Kiekko-Kansan sivuilla. Videot on jaoteltu usean eri otsikon alle:

- Maakunnan uutiset (25 videota)
- Kotimaan uutiset (12 videota)
- Urheilu (2 videota)
- Ulkomaat (1 video)
- Kulttuuri (6 videota)
- Viihde (1 video)
- Henkilöt (3 videota)

- Virta (2 videota)

Näistä videoista yksi on Satakunnan Kansan omaa tuotantoa, muut on ostettu muilta toimijoilta. Pääosin videoita on ostettu Canal TV:ltä, Lehtikuvasta ja Compicista. Compicin videot ovat STT:n syntymäpäivähaastatteluihin perustuvia ja niissä on mukana sellaisia elementtejä, joita ei kirjoitetun tekstin tai valokuvan avulla voi ilmaista. Esimerkiksi J. Karjalaisen haastattelussa Karjalainen esittää lopussa yhden musiikkikappaleen. Tällaista elementtiä ei voisi toteuttaa esimerkiksi pelkän tekstin tai valokuvien avulla. (Aalto, 2008).

Videoiden tiedonsiirrossa on käytetty sekä streamaus- että download-and-play -tapoja. Kaikki videot eivät toimineet ongelmitta omalla 512/512 kbit/s:n laajakaistallani, vaan paikoitellen videot jämähtivät paikalleen puskuroimaan dataa pitkiksikin toveiksi.

Oletan, etten ole ainoa, jonka koneella videot eivät näy. Ehdotukseni olisi kehittää tätä osa-aluetta, jotta aiempaa useammat käyttäjät voisivat katsoa videoita. Tällä hetkellä videoiden toteutustavat asettavat potentiaaliset katsojat eriarvoiseen asemaan toisiinsa nähden: käyttäjät, joilla on käytössään tiedonsiirtonopeudeltaan laajempi internet-yhteys, pystyvät katsomaan videota, kun taas hitaammalla laajakaistalla surffaavat jäävät automaattisesti pois potentiaalisesta katsojakunnasta.

5.2 Videoiden julkaiseminen muissa suomalaisissa sanomalehdissä keväällä 2008

Tämä osio pohjautuu pitkälti kyselylomakkeeseen (Liite 5), jonka lähetin yhdeksän suomalaisen sanomalehden ja kahden iltapäivälehdien verkkotoimituksen päälliköille. Kysely laadittiin yhteistyössä Alma Median tutkimuspäällikön ja Satakunnan Kansan toimituksen johdon kanssa.

Kyselyyn vastasi kaikkiaan viisi suomalaista päivälehteä, joiden levikit vaihtelevat kolmestakymmenestä tuhannesta yli neljäänsataantuhanteen. Lisäksi kyselyyn saatiin vastaus yhdeltä suomalaiselta iltapäivälehdeltä.

Kyselyssä pyydettiin lehdistä tietoja videoiden julkaisufrekvenssistä, käyttäjämääristä sekä videoilla käsiteltävistä aiheista. Kyselyssä pyrittiin kartoittamaan myös videoiden

tuotantoon osallistuvien henkilöiden määrää sekä koulutustaustaa. Kyselyn lopussa pureuduttiin videoiden sisältöön suhteessa muuhun verkkoon tuotettuun materiaaliin ja selvitettiin lehtien suunnitelmia videoiden tulevaisuuden suhteen.

Kyselyssä selvisi, että videoiden julkaisun aloituksessa on suurta vaihtelua: yksi vastanneista lehdistä on julkaissut videoita jo noin kuuden, seitsemän vuoden ajan, kun taas yksi vastanneista lehdistä on aloittanut videoiden julkaisun helmikuussa 2008. Muut vastanneista lehdistä ovat julkaisseet verkkosivuillaan videoita keskimäärin yhdestä kolmeen vuoden ajan.

Kyselyvastausten mukaan videoita julkaistaan keskimäärin päivittäin alle kymmenen kappaletta. Vastanneista yksi lehti julkaisee videoita harvemmin kuin päivittäin, kolme lehteä arvioi videoiden tuotannon vaihtelevan päivittäin noin yhden ja viiden välillä. Kaksi vastanneista lehdistä kertoi julkaisevansa videoita päivittäin viisi tai enemmän. Toisessa lehdessä painotettiin sitä, että niinä päivinä, kun uutisia on enemmän, myös videoita julkaistaan enemmän, toisessa videoiden julkaisumäärä on vakioitunut vaihtelemaan seitsemästä viiteentoista.

Viikoittain julkaistujen videoiden määrä vaihtelee vastanneissa lehdissä vaihtelee muutamasta videosta useisiin kymmeneen. Vuositasolla videoita julkaistaan noin sadasta yli neljään tuhanteen, keskiarvon ollessa hieman vajaa 1200 videota vuodessa. Huomattavaa tässä keskiarvossa on se, että joissakin vastanneista lehdistä videotuotanto on vasta aloitettu ja videoiden julkaisu tiheys tulee kasvamaan jo tämän vuoden sisällä. Keskiarvo kuvaa siis vain tämän hetkistä tilannetta, jo puolen vuoden sisällä keskiarvo saattaa nousta huomattavastikin.

Kuukausittaiset latausmäärät sivustoilla vaihtelevat noin yhdeksästä tuhannesta miljoonaan kahteensataantuhanteen. Latausten määrä näyttäisi selkeästi olevan suhteessa lehden levikkiin sekä siihen, kuinka pitkään lehdet ovat julkaisseet verkkovideoita. Jatkossa olisi hyödyllistä tutkia, miten latauslukujen määrä kehittyi, kun videomateriaalin määrä kasvaa ja videoita julkaistaan yhä enemmän.

Verkkovideoiden aiheissa suosituimpia ovat paikalliset uutiset. Kuudesta vastanneesta lehdestä kolme julkaisee paikallisia uutisaiheita käsitteleviä videoita päivittäin tai useita

päivässä. Kaksi vastanneista lehdistä kertoi julkaisevansa paikallisia uutisaiheita käsitteleviä videoita viikoittain tai muutaman kerran viikossa ja yksi vastanneista kerran tai muutaman kerran kuukaudessa.

Toiseksi suosituimpia aiheita vastanneiden lehtien verkkovideoissa ovat valtakunnalliset uutisaiheet. Valtakunnallisia uutisia käsitteleviä videoita julkaistaan päivittäin kahdessa vastanneista lehdistä, viikoittain tai muutaman kerran viikossa niitä julkaistaan niinkään kahdessa vastanneista lehdistä. Yhdessä lehdessä valtakunnallisia aiheita käsitellään videoilla kuukausittain tai muutaman kerran kuukaudessa. Yksi lehti ei ilmoittanut kuinka usein se julkaisee valtakunnallisista uutisaiheista kertovia videoita. Jos vastaamattomuus tulkitaan niin, ettei kyseisessä lehdessä julkaista ollenkaan valtakunnallisia uutisaiheita käsitteleviä videoita, putoaa aiheen suosio vasta kolmanneksi suosituimmaksi.

Urheilua koskevia uutisia julkaistaan vastanneissa lehdissä yleisesti ottaen usein. Vastanneista lehdistä yksi julkaisee urheiluun liittyviä verkkovideoita päivittäin, neljä lehteä julkaisee urheilusta kertovia videoita viikoittain tai muutaman kerran viikossa. Yksi vastanneista lehdistä julkaisee urheiluaiheisia verkkovideoita kuukausittain tai muutaman kerran kuukaudessa.

Kulttuuriaiheisia videoita julkaistaan lehdissä suhteellisen harvoin. Vastanneista lehdistä kaksi julkaisee kulttuurista kertovia verkkovideoita viikoittain tai muutaman kerran viikossa. Kaksi lehteä julkaisee kulttuurisaiheisia videoita kuukausittain tai muutaman kerran kuukaudessa. Yksi lehdistä julkaisee kulttuuriaiheita käsitteleviä videoita noin kerran kahdessa tai kolmessa kuukaudessa, yksi lehti ei ilmoittanut kulttuurivideoiden julkaisemisestaan.

Vapaa-aikaan liittyviä videoita julkaistaan myös melko vähän. Vastanneista lehdistä kaksi ilmoitti julkaisevansa vapaa-aikaan liittyviä uutisia viikoittain tai muutaman kerran viikossa. Kolme lehdistä julkaisee vapaa-aikaan liittyviä videoita kuukausittain tai muutaman kerran kuukaudessa. Yksi vastanneista lehdistä julkaisee vapaa-aikaan liittyviä videoita noin kerran kahdessa tai kolmessa kuukaudessa.

Viihdeuutisia käsitteleviä videoita julkaistaan myös lehdissä yleisesti ottaen melko harvoin. Vastanneista lehdistä vain yksi ilmoitti julkaisevansa viihdettä käsitteleviä videoita päivittäin, kaksi lehteä julkaisee niitä viikoittain tai muutaman kerran viikossa. Yksi lehdistä julkaisee viihdettä käsitteleviä videoita kuukausittain tai muutaman kerran kuukaudessa, yksi kerran kahdessa tai kolmessa kuukaudessa.

Aiheita tarkasteltaessa painottuivat siis paikalliset ja valtakunnalliset uutiset sekä urheilu. Huomattavaa on, että riippuen vastausten tulkintatavasta riippuen voidaan huomioida myös se, ettei yksi vastanneista lehdistä julkaise valtakunnallisia uutisia ollenkaan, kun taas kahdesta muusta suosituimmasta aiheesta julkaistaan videoita kaikissa vastanneissa lehdissä.

Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että paikallisista ja valtakunnallisista uutisista sekä urheilusta tehdään videoita muita aiheita enemmän, koska näistä aiheista on tarjolla uutisoimisen arvoisia asioita usein.

Videoiden tekijöiden määrä vaihtelee kyselyyn vastanneissa lehdissä suurestikin. Vain yhdessä vastanneista lehdistä on täysipäiväisesti yksi henkilö vastaamassa videotuotannosta. Tämän yhden täysipäiväisen videotuottajan lisäksi videoita tekee verkkosivuille lehden sisällä noin kymmenen henkilöä, lisäksi videoita ostetaan freelancereilta.

Kahdessa vastanneista lehdistä videosisältöä tuottavat lehtien kanssa yhteistyössä toimivat paikallistelevisiot. Myös lehtien omat toimittajat ja kuvaajat tuottavat videosisältöä verkkoon, ja tarpeen mukaan videoita tuottaville henkilöille on pyritty järjestämään koulutusta.

Muissa vastanneissa lehdissä videosisällöntuotannosta vastaavat pääasiassa lehden toimittajat ja kuvaajat. Lehden omien videotuottajien määrä vaihtelee noin kahdesta ihmisestä noin yhteentoista.

Lisäksi jossakin määrin käytetään vaihtelevasti freelancereita, osassa lehdistä päävastuu videoiden kuvaamisesta on freelancereilla, ja lehden omat kuvaajat ja toimittajat tekevät

videoita lähinnä tarpeen mukaan. Laajimmillaan freelancer-verkosto on koko maan laajuinen, suppeimmillaan videotuotannosta vastaa yksi freelancer-kuvaaja.

Videoiden tekijöiden koulutustaso vaihtelee myös suuresti. Enin osa pienempien lehtien videoita tuottavista henkilöistä on kuvaajia, jotka ovat itse kouluttautuneet videokuvaukseen. Niissä kahdessa vastanneessa lehdessä, jotka tuottavat videoita yhteistyössä paikallistelevisioiden kanssa, osa videoita tuottavista henkilöistä ovat tv-työn ammattilaisia. Yhdessä lehdessä videoita tuottavat henkilöt on erikseen koulutettu lehden tarpeisiin räätälöidyllä kurssilla. Neljässä vastanneista lehdistä myös omaa henkilökuntaa on tarpeen mukaan koulutettu videokuvaamiseen. Koulutuksen määrä ja sisältö vaihtelee lehdittäin, joissakin on tarjottu peruskurssi videon kuvaamisesta ja editoinnista, joissakin koulutus on rajoittunut pelkästään laitteiston käytön opettamiseen.

Videoiden julkaisun kehittämiseen vastanneilla lehdillä on erilaisia lähestymistapoja. Vastauksista päätellen kaikilla lehdillä on kiinnostusta ja pyrkimystä verkkovideoiden kehittämiseen, mutta tavat, joilla kehitystä aiotaan tehdä, vaihtelevat jonkin verran.

Vastanneista yksi lehti on vasta aloittanut videoiden julkaisun ja jatkossa kehityssuunnitelmaan kuuluu se, että videoiden julkaisusta saataisiin rutiini. Myös toisessa lehdessä, jossa videotuotantoa on tehty jonkin aikaa, korostetaan sitä, että videoista tulisi tehdä lehden sisällä tärkeä journalistinen kokonaisuus ja niitä pitäisi pystyä tuottamaan kaikista tärkeimmistä uutisaiheista.

Yhdessä vastanneessa lehdessä pyritään parantamaan videoiden julkaisun nopeutta ja aktivoimaan koko toimituksen sekä lukijat mukaan videoiden tuotantoon. Yhdessä vastanneessa lehdessä panostetaan siihen, että videot toimitivat entistä paremmin yhdessä kirjoitetun tekstin ja still-kuvan kanssa. Yhdessä vastanneessa lehdessä kirjoitetun tekstin, kuvan ja videon suhteessa on päästy sellaiseen tilanteeseen, jossa kaikki kokonaisuudet toimivat toisiaan tukien. Tällöin kehityssuunnitelmat pystytään kohdistamaan videoiden teknisen laadun entistä parempaan tasoon. Yhdessä vastanneista lehdistä teknistä tasoa on pyritty nostamaan muun muassa niin, että editointiohjelmien käyttölisenssien määrää on nostettu. Tämän arvellaan

tulevaisuudessa johtavan siihen, että editointitaitoisia henkilöitä löytyy lehden omasta henkilökunnasta jatkossa yhä enemmän.

Yksi lehti nosti kehityksessä esille sen, että videoiden tuotannossa aiotaan entistä paremmin ottaa huomioon katsojien kiinnostuksen kohteet ja pyrkimyksen siihen, että videoita tuotettaisiin jatkossa entistä laajemmin eri aihepiireistä. Toisessa vastanneessa lehdessä aiotaan jatkossa keskittyä löytämään entistä paremmin ne aiheet, joiden kertomiseen video soveltuu parhaiten ilmaisuluonteensa vuoksi. Tällöin parhaat videoiden aiheet eivät välttämättä ole suurimpia uutisia, vaan aiheita, jotka koskettavat ihmisiä.

Videoiden suhteesta kirjoitettuun tekstiin oli nähtävissä kahtalaista suhtautumista vastanneissa lehdissä. Yhdessä lehdessä videoita julkaistaan omina kokonaisuuksinaan, joihin myöhemmin saattaa liittyä myös kirjoitettu juttu. Yleensä videoissa ja kirjoitetussa jutussa näkökulma on erilainen. Toisessa lehdessä sen sijaan pyritään ensisijaisesti siihen, että videot liittyisivät kirjoitettuihin juttuihin, mutta pyritään ottamaan huomioon se, että jotkut videot saattavat toimia myös yksinään. Tarkkoja normeja pyritään välttämään, lähinnä toimitaan kuhunkin tilanteeseen parhaiten sopivalla tavalla. Kahdessa vastanneista lehdistä videot liittyvät tekstijuttuun jossakin määrin. Toisessa videoita käytetään lähinnä kuvituksena kirjoitettuun juttuun, toisessa taas videoita pyritään tekemään ajattomammiksi kuin esimerkiksi tekstijuttuja. Yhdessä vastanneista lehdistä videot eivät vielä ole liittyneet kirjoitettuihin juttuihin, mutta niiden yhdistymistä kokonaisuudeksi aiotaan jatkossa kehittää.

Yhteistyötä muiden medioiden ja lehtien ulkopuolisten tahojen kanssa lehdissä on tehty jonkin verran. Kahdessa vastanneista lehdistä tehdään yhteistyötä valtakunnallisten televisiokanavien kanssa, esimerkiksi hyödyntämällä uutisjuttuarkistoa tai käyttämällä suoraan jotakin juttua verkkovideoina. Kahdessa vastanneista lehdistä yhteistyötä tehdään myös paikallistelevisioiden kanssa.

Muiden lehtien kanssa tehty videovaihto on ollut tähän mennessä melko vähäistä. Vastanneista lehdistä kaksi kertoo tehneensä videovaihtoa muiden lehtien kanssa, toinen lehti aikoo tehdä videoyhteistyötä muiden lehtien kanssa jatkossakin, toisessa yhteistyön jatkuminen ei ole vielä varmaa. Yhteistyöhalua muiden lehtien kanssa

tehtävään videovaihtoon löytyy myös yhdeltä vastanneista lehdistä, joka ei ole aiemmin tehnyt videoyhteistyötä muiden lehtien kanssa.

Tietotoimistojen ja kuvapankkien kanssa yhteistyötä on tehnyt vastanneista lehdistä kolme. Yksi vastanneista lehdistä suunnittelee videoiden julkaisun laajentamista myös ulkomaisiin videoihin kansainvälisten uutis- ja kuvatoimistojen kanssa tehtävällä yhteistyöllä, yhdessä lehdessä on jo julkaistukin kansainvälisten tietotoimistojen tuottamia videoita.

Ulkopuolisia tahoja, kuten alan oppilaitosten opiskelijoita tai freelancereita on videotuotannossa käytetty kolmessa lehdessä. Kahdessa näistä nimenomaan jääkiekkovideoita teetetään ulkopuolisilla tahoilla, muuten videoiden tuotanto on lehden oman henkilökunnan vastuulla. Yhdessä vastanneista lehdistä videoiden tuotannossa käytetään pääasiallisesti freelancereita. Kolmessa vastanneista lehdistä ei ole käytetty esimerkiksi opiskelijatyövoimaa videoiden tuotannossa, mutta jatkossa tilanne saattaa muuttua.

Videoista saatu palaute on ollut tähän mennessä melko vähäistä ja pääosa saadusta palautteesta on ollut hyvää. Yksi vastanneista lehdistä kertoi saaneensa palautetta siitä, etteivät videot ole toimineet käyttäjän omalla koneella. Yksi lehdistä ilmoitti saadun palautteen olleen suorastaan hämmästyttävän hyvää: yleensä muusta materiaalista saatava palaute on negatiivisempaa.

5.3 Yhteenveto

Tällä hetkellä on sanomalehtien verkkovideoiden tuotannossa havaittavissa suuria eroja. Jotkut lehdistä ovat alkaneet julkaista videoita aivan hiljattain, osa on tehnyt verkkovideotuotantoa jo useamman vuoden ajan. On siis melko lailla itsestään selvää, että tasoeroja löytyy sekä julkaisufrekvenssistä että videotuotannossa mukana olevan vakituisen tekijäjoukon määrästä ja koulutuksesta.

Verkkovideo ja sen tuottaminen verkkosivuille on lehtien intresseissä: yleisesti ottaen se nähdään lehdissä journalismin muotona, jonka kehittämistä ja ylläpitämistä pidetään tärkeänä.

6 VERKKOVIDEOIDEN TULEVAISUUDESTA

6.1 Satakunnan Kansan ja muiden lehtien suunnitelmia

Satakunnan Kansan oma verkkovideotuotanto on tarkoitus käynnistää 1.3.2008. Pyrkimyksenä on tuottaa verkkopalveluun vähintään yksi video päivässä. Videoiden tuotannosta tulevat pääasiassa vastaamaan lehden kuvaajat muun työn ohessa. Myös aluetoimittajat tulevat jossakin määrin osallistumaan verkkovideoiden tuotantoon. Ulkopuolisen tuotannon ostamista ei pidetä mahdottomana ja halukkuutta löytyy myös yhteistyöhön muiden lehtien kanssa. (Aalto, 2008).

Videon tuottamiseen aiotaan käyttää Nokian N95-puhelimia, näiden lisäksi käytössä on yksi videokamera. Editointiohjelmien hankintaa on harkittu, toistaiseksi editointi aiotaan hoitaa kameralla. Jonkinlaisen äänityskaluston, eli mikrofoniin hankinta on myös ollut esillä. (Aalto, 2008).

Tulevaisuudessa tullaan myös antamaan mahdollisuus lehden lukijoiden videoiden julkaisuun Satakunnan Kansan verkkosivuilla. Verkkosivujen video-osion käyttöliittymää ja ulkoasua on tarkoitus kehittää käyttäjäystävällisemmäksi ja näyttävämmäksi. Videoita varten hankitaan mahdollisesti sivuille upotettu mediasoitin. (Aalto, 2008).

Videoiden sisältö tulee ainakin aluksi olemaan ei-toimitettua videokuvaa jostakin tilanteesta. Pääasiana keskitytään siihen, mitä lisäarvoa videokuvalla voidaan tuoda uutisiin ja verkkopalveluun. Videohaastattelutkaan eivät ole poissuljettuja, mutta etusijalla ovat lyhyet tilannekuvaa sisältävät videot. (Aalto, 2008).

Saamani asiantuntijalausannon (Kaarnio, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008) mukaan edellä kuvattu suunnitelma vaikuttaa varsin optimistiselta. Kaarnion mukaan videosisällön määrän kasvaessa sitä hallinnoimaan tarvitaan vähintään yksi ihminen, jonka tehtäväkenttään kuuluu videoiden sisällön kartoittaminen, niiden editointi, tallentaminen arkistoon ja metadatan tallentaminen jonkinlaiseen tietokantaan. Jatkossa,

kun videoiden määrä kasvaa, ne pitää pystyä arkistoiimaan. Jotta arkistoitua materiaalia voitaisiin käyttää myöhemmässä vaiheessa jonkin uuden videon osana, se tulee arkistoida mahdollisimman pakkaamattomassa muodossa.

Suunnitelma siitä, että lehden valokuvaajat ja osittain myös toimittajat tallentaisivat videoita oman työnsä ohessa on Kaarnion mielestä epäkäytännöllinen: Kaarnio uskoo, etteivät valokuvaajat tai toimittajat pysty keskittymään videon kuvaamiseen oman työnsä ohessa, vaan videokuvaus tulee käytännössä jäämään toissijaiseksi asiaksi. Kaarnio epäili myös sitä, osaavatko still-kuvaukseen koulutetut valokuvaajat ajatella videon kuvaamisessa sen luonnetta: videota tallennettaessa ei pidä keskittyä vain yhden yksittäisen kuvan sisältöön ja laatuun, vaan laajempaan kuvien sarjaan. (Kaarnio, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008)

Myös videoiden toteuttamiseen suunniteltu laitteisto on Kaarnion mielestä riittämätön, jos videoita halutaan editoida. Tallentamiseen tarkoitetut puhelimet tallentavat videota pakatussa MPEG-4-muodossa, jolloin materiaali tallentuu kuvajoukkoina eli GOP:ina, ei yksittäisinä kuvina. Tällöin editoinnin tarkkuus jää vajavaiseksi, kun kuvaa pystytään leikkaamaan enintään noin kahdeksan ruudun tarkkuudella. (Kaarnio, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008)

Esitin arviopyynnön laitteistosta myös toiselle asiantuntijalle. Hänen mukaansa N95-puhelinten tuottama kuva on resoluutioltaan riittävän hyvää verkkovideoksi, mutta esimerkiksi puhelinkameran optiikka ei välttämättä riitä huonoissa valaistusolosuhteissa kuvaamiseen. Huonolaatuinen video taas saattaa karkottaa käyttäjiä, joten laitteistoa tulisi kunnolla testata ennen varsinaisen tuotannon aloittamista. Vaihtoehtoinen tallennuslaite voisi olla esimerkiksi pienikokoinen videokamera, jonka mukana kuljettaminen on suunnilleen yhtä helppoa kuin kamerakännykän. (Grönholm, henkilökohtainen tiedonanto 5.3.2008).

Muissakin suomalaisissa sanomalehdissä on pyrkimys videoiden kehittämiseen jatkossa. Riippuen pitkälti siitä, kauanko videoita on julkaistu, korostetaan lehtien tulevaisuuden suunnitelmissa joko videotuotannon määrän kasvattamista tai pyrkimistä siihen, että julkaisusta tulisi rutiini. Suurin osa lehdistä painottaa videon ja aiheesta kirjoitetun jutun yhteyttä, mutta yksi vastanneista lehdistä pyrkii kehittämään videoita

niin, että ne toimisivat sekä omina kokonaisuuksinaan että yhteydessä kirjoitettuun tekstiin.

Suurin osa lehdistä on myös kiinnostunut tekemään yhteistyötä muiden medioiden kanssa ja mahdollisesti yhteistyötä on jo tehtykin. Yhteistyökumppaneina ovat olleet paikallisteleviisiokanavat, muut saman maantieteellisen alueen sanomalehdet, saman konsernin muut lehdet sekä yhdellä lehdellä myös valtakunnallinen televisiokanava.

6.2 Miten verkkovideoita voisi kehittää toteutuksen kannalta

Videoiden toteutuksen kannalta ensisijaisen tärkeätä olisi mielestäni panostaa kuvan hyvään laatuun. Kuvan laatuun ei vaikuta vain yksi tai kaksi erillistä asiaa, vaan kokonaisuus on tekijöidensä summa. Siihen vaikuttavat erityisesti tallennushetkellä tehdyt ratkaisut, editointi sekä kuvan pakkaaminen.

Tallennushetkellä olisi tärkeätä pyrkiä taltioimaan mahdollisimman hyvää materiaalia. Tähän sisältyvät sekä kuvan tekniseen laatuun, valaisuun ja äänen taltiointiin liittyvät asiat. Kuvaamisessa olisi hyvä käyttää laadukasta tallenninta, joka tallentaa video- ja audiodatan mahdollisimman pakkaamattomaan muotoon. Tällöin voidaan varmistaa se, että jälkikäsitteily on mahdollisimman ongelmaton ja rajoitukseton.

Hyvä valaisu ja äänen tallentamiseen käytettävät laitteet ovat myös keskeisessä asemassa: kukaan ei tahdo katsella alivalottunutta videota, jonka äänimaailma on pelkää epäselvää äänimassaa. Myös kuvan vakaana pysyminen on tärkeä asia videokuvan laadussa. Tärisevää kuvaa on yleensä epämiellyttävää katsoa. Erilaisilla kuvanvakaajilla pystytään poistamaan häiritsevää värinää jonkin verran kuvattaessa käsivaralta, mutta parhaaseen tulokseen päästään käyttämällä kameran tukena statiiivia.

Videon editoinnissa tulisi pitää mielessä kuvakerronnan perusteet. Oikeanlainen rytmi videon leikkauksessa, huomiopisteen jatkuvuus ja toisiinsa hyvin leikkautuvat kuvakoot antavat videolla tilaa itse asialle: hyvän leikkauksen tunnistaa videosta siitä, että se on luonnollinen eikä siihen kiinnitä huomiota. Virheet leikkauksessa kiinnittävät katsojan huomion, vaikka katsoja ei osaisikaan tarkkaan sanoa, mikä vika videossa oli.

Videon pakkausvaiheessa tehdään periaatteessa viime kädessä päätös siitä, millaiselle käyttäjäkunnalle video toteutetaan. Tällä tarkoitan sitä, että pakkausvaiheessa määritellään se, millainen laajakaistayhteys käyttäjällä tulee olla, jotta hän pystyy videon katsomaan. Jos video halutaan tarjota katsottavaksi laajalle joukolle katsojia, joilla on käytössään eri levyisiä laajakaistoja, tämä tulee ottaa huomioon pakkausvaiheessa halutun siirtonopeuden määrittelyssä.

Koska useammalle siirtonopeudelle pakkaaminen pidentää jonkin verran pakkausprosessin kestoja, on kannattavaa etukäteen miettiä, mikä on riittävän pieni ja toisaalta riittävän suuri siirtonopeus. On todennäköistä, että sellaiset henkilöt, jotka haluavat tarkastella verkosta videosisältöjä, ovat valinneet käyttöönsä leveämmän laajakaistan. Näin ollen esimerkiksi siirtonopeuden 256/256 kbit/s laajakaistaa käyttävät voidaan luokitella ryhmäksi, joka ei välttämättä ole kiinnostunut verkkovideoiden katselusta. Käytännön toteuttamista käsitellään laajemmin kappaleessa 3.2. (Grönholm., henkilökohtainen tiedonanto, 5.3.2008)

Videon siirrossa tulisi ottaa huomioon se, että kun käyttäjämäärät kasvavat, vaaditaan myös videon siirrossa käytettäviltä palvelimilta sekä verkkoyhteyksiltä enemmän kapasiteettia. Laskukaava on hyvin yksinkertainen: jos yhteen videonsiirtoon vaaditaan lähetyspäästä kaistaa 750 kbit/s, kymmeneen videon siirtoon tarvitaan kaistaa 7500 kbit/s. Luvussa 4.3 on esitetty yksittäisten videoiden latauslukuja tietyn ajan sisällä. Yksittäisiä päiviä kohden tällä aikavälillä suurimmat yksittäisten videoiden latausmäärät ovat liikkuneet noin 600 latauksen tienoilla. Tietenkään kaikki lataukset eivät luultavimmin ole tapahtuneet samanaikaisesti, mutta jo esimerkiksi 100 yhtä aikaa tapahtuvaa latausyritystä rasittaa palvelinta todella paljon. Jos palvelimen siirtokapasiteetti ei riitä, kaikkien siirtoyhteyksien nopeus hidastuu eikä uusia yhteyksiä välttämättä pystytä muodostamaan. Katseltavat videot saattavat alkaa pätkiä käyttäjän koneella, vaikka tällä itsellään käytössä oleva kaista olisikin optimaalinen videon katseluun. Palvelimiin ja tiedonsiirrossa käytettävien verkkoyhteyksien kapasiteettiin kannattaa siis kiinnittää huomiota, mikäli videotuotantoa ja videoita katsovaa käyttäjäkuntaa halutaan laajentaa.

6.3 Miten verkkovideoita voisi kehittää sisällön kannalta

Kuten muussakin ammattimaisessa sisällöntuotannossa, myös videoiden tekemisessä tulisi panostaa sisällön laatuun. Laadukas sisällöntuotanto pitää jonkin verran sisällään luvussa 6.2 esitettyjä asioita, mutta myös varsinainen asiasisältö tulisi huomioida nimenomaan videon ilmaisuluonteen näkökulmasta.

Kuten kirjoitetussa tekstissäkään, ei videollakaan kannata julkaista mitä tahansa. Aiheita ja niiden käsittelyä tulisi arvioida kriittisesti, lähinnä lisäarvon tuottamisen näkökulmasta. Jos jostakin uutisesta tai tapahtumasta on kerrottu jo oleelliset asiat, ei samoja asioita välttämättä kannata käsitellä enää aiheesta tehdyllä videolla. Optimaalisimman hyödyn verkkovideosta saisi mielestäni niin, että se tukisi kirjoitetun uutisen sisältöä ja keskittyisi esimerkiksi johonkin sellaiseen yksityiskohtaan tai taustaan, johon ei voida kirjoitetussa tekstissä puuttua syvällisemmin. Videon keinoin voidaan myös luoda jostakin tilanteesta vastakkainasettelua, esimerkiksi niin, että käsiteltävästä asiasta haastatellaan useaa henkilöä, jotka ovat asiasta eri mieltä. Kun molemmat esittävät oman näkemyksensä asiasta, jää katsojan vastuulle arvioida näitä mielipiteitä ja niiden – sekä muun asiasta annetun informaation perusteella – muodostaa oma käsityksensä asiasta.

Käsiteltävien aiheiden lisäksi tulisi pohtia sitä, millä tavoin elävän kuvan toimittaminen eroaa esimerkiksi kirjoittavan toimittajan toiminnasta. Videolla tehtävässä haastattelussa ei ole mielestäni tarpeellista kaivaa esiin jokaista pientä yksityiskohtaa, vaan toimittajan tulisi antaa haastateltavalle tilaa ja antaa hänen päättää, mitkä asiat ovat kysytyn asian kannalta keskeisiä. Yleensä haastateltava valitaan vastaamaan kysymyksiin kokemustensa tai asiantuntemuksensa perusteella, jolloin oletetaan hänen pystyvän tuomaan esille aiheesta kokonaisuuden kannalta oleellisia asioita. Tietenkin toimittajan tulee tarvittaessa esittää lisäkysymyksiä ja pyytää haastateltavalta lisäinformaatiota.

Hyvässä videossa näkyy eräänlainen tiedottamiseen sovellettu draaman kaari: alussa kerrotaan mistä on kyse ja mitä asioita käsiteltävään asiaan liittyy. Tämä vastaa perinteisessä aristoteelisessa draaman rakentelussa perusongelman esittelyä. Kun asia on esitelty, lähdetään etsimään tapahtuneelle ratkaisua. Videohaastattelussa tämä

keskikohta voi käsittää esimerkiksi kysymyksiä, joiden kautta toimittaja pyrkii saamaan haastateltavalta lisätietoja asiasta. Aristoteelisen rakenteen mukaan lopussa ongelma tulisi ratkaista, mutta haastattelussa tämä ei välttämättä toteudu: varsinaisen ratkaisun sijaan haastateltava voi esittää kuitenkin suunnitelmia, joilla ongelmaa pyritään ratkaisemaan tai ratkaisu jätetään katsojan tehtäväksi.

Yleisesti ottaen videon sisällön tulisi olla sellaista, että videota ja sen ominaisuuksia ilmaisuvälineenä käytetään tehokkaasti hyväksi. Sisällön suunnittelijoiden tulisi pohtia ja arvioida millaista sisältöä ei pystytä muiden verkkotuotannossa käytettävien välineiden avulla ilmaisemaan.

Videoiden toteuttaminen ja julkaiseminen on yleensä hitaampaa kuin esimerkiksi still-kuvien tai tekstin julkaisu. Videon sisällön suunnittelussa ja toteuttamisessa tämä tulisi ottaa huomioon. Videon katsojat ovat mahdollisesti jo lukeneet aiheesta kirjoitettuja tekstejä ja katselleet niihin liittyviä kuvia. Tällöin videon esittämän uutisen terävin kärki on tylsistynyt.

Ajatusleikkinä – miksei mahdollisesti toteutettavanakin ideana – voisi uutisvideotuotannossa ajatella käytettävän elokuvamaailmasta tuttuja niin sanottuja teasereita. Verkkopalvelussa jostakin aiheesta kirjoitetun sähköutisen liitteeksi voitaisiin erikseen kuvata lyhyt video, jonka tarkoituksena on informoida katsojia verkkosivuilla myöhemmin julkaistavasta laajemmasta videosta. Teaser voisi yksinkertaisuudessaan olla yhden kuvan otos, jossa toimittaja esittää, mitä tulevassa laajemmassa videossa tullaan esittämään. Tällöin videosisältöä saataisiin sivuille suhteellisen nopeasti ja suurempia katsojamääriä saataisiin mahdollisesti houkutelua videoiden pariin.

7 LOPUKSI

Verkkovideotuotanto on monen lehden kehityslistalla. Tämä johtuu paljolti mediakentän yleisestä muutoksesta: verkko on yhä enenevässä määrin tiedonhaun väline ja tiedon ja uutisten lisäksi verkosta haetaan viihtymisen kokemuksia.

Sanomalehtien on verkkosivuillaan pystyttävä vastaamaan asiakkaiden vaatimuksiin. Asiakkaiden vaatimuksiakaan ei kuitenkaan saisi pitää kaikkein pyhimpänä, vaan niistä olisi otettava suuntaa videoiden kehittämiseen ja pyrkiä tekemään kehitystyötä mahdollisimman ammattimaisesti erilaisia asiantuntijalähteitä hyödyntäen.

Tietoisuus siitä, mitkä asiat vaikuttavat verkkovideoiden toimivuuteen ja sisällön laatuun, auttaa videoiden kehittämisessä. Jos videoita lähdetään toteuttamaan ilman pohjatyötä ja halutun tuloksen määrittelyä, luvassa ei luultavasti ole kovin hyvää jälkeä.

Verkkovideon ilmaisukeinoja pohdittaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, miten verkossa julkaistava video tulee eroamaan perinteisistä elävän kuvan muodoista, elokuvasta ja televisiosta. Verkkovideota tehtäessä tulee ottaa huomioon sekä sisällöllisiä että teknisiä seikkoja.

Sisällöllisistä seikoista tärkein tullee olemaan videon pituus ja aiheen lähestyminen tietynlaisen näkökulman kautta. Useimmiten videot säilyvät katsojien saatavilla lehtien verkkosivuilla pitkäänkin, joten aiheiden ja sisällön tulisi olla sellaista, joita katsojat haluavat nähdä senkin jälkeen, kun käsiteltävä asia on menettänyt ajankohtaisuuttaan.

Videoiden tuotannossa tulisi ottaa huomioon se, että verkkovideoiden katseluun ei välttämättä kohdisteta samanlaista intensiteettiä, kuin esimerkiksi elokuvan katseluun. Tällöin jutussa tulisi käsitellä suhteellisen lyhyessä ajassa sellaiset asiat, jotka ovat käsiteltävän aiheen kannalta keskeisiä, mutta syvemmät pohdinnat tulisi jättää videon ulkopuolelle. Video voisi parhaimmillaan toimia yhdessä kirjoitetun jutun kanssa, jolloin kirjoitettu juttu voisi toimia faktojen esittäjänä ja taustoittajana, kun taas videon kautta voitaisiin tuoda esille asiaan liittyviä keskustelunaiheita.

Kuvausteknisestä näkökulmasta verkkovideo eroaa perinteisistä elävän kuvan välineistä ehkä eniten siinä, että ruudun koko on verkkovideoissa katseltavan ruudun koko huomattavasti pienempi kuin esimerkiksi television ruutu tai elokuvateatterin valkokangas. Myös videon pakkaaminen vaikuttaa katseluun: koska pakkaaminen hävittää kuvasta pikselidataa, kuvassa näkyvät pienet yksityiskohdat saattavat hävitä kokonaan tai osittain. Pienellä ruudulla esimerkiksi laajojen kuvakokojen yksityiskohdat

voivat kadota ja onkin syytä pohtia, onko laajojen kuvakokojen käyttö verkkovideota kuvattaessa välttämätöntä tai tarpeellista.

Paitsi videoiden toteutusta, myös jakelutekniikkaa ja sen kapasiteetin riittävyyttä tulee jatkossa pohtia. Kun käyttäjämäärät kasvavat, rasittavat lataukset myös jakelutekniikkaa entistä enemmän. Myös videosisältöjen hallinta ja arkistointi tulee olemaan kysymys, johon on verkkovideoita tuottavissa lehdissä löydettävä ratkaisu.

Tulevaisuus näyttää, mihin suuntaan sanomalehtien verkkovideo tulee kasvamaan. Jo nyt on nähtävissä monia erilaisia kehityshaaroja, mutta esimerkiksi lehtienvälisen verkkovideoyhteistyön kannalta olisi kannattavaa, että kehityksessä tehtäisiin ainakin teknisellä tasolla yhteistyötä. Tekniseen kehitykseen on tarjolla monia erilaisia palveluntarjoajia ja julkaisuvälineiden kehittäjiä, mutta huomattavaa on, että useimmiten yksi valittu suunta videoiden toteutuksessa tai jakelussa sulkee muiden kehityssuuntien hyödyntämisen jatkossa.

Elävän kuvan käyttö on helppo ratkaisu tiedottamisessa, mutta sen käyttäminen ja tuotanto vaatii tietotaitoa ja tekniikan sopeuttamista nimenomaan videokuvan julkaisuun. Jatkossa, sanomalehtien kehittäessä verkkovideotuotantoaan entisestään, toivoisin kehitystyössä otettavan huomioon eri alojen asiantuntijoiden tietämyksen. Ammattimaisuus kaikessa sanomalehtien verkkovideoiden sisällöntuotannossa varmistaa sen, että jatkossa sisällön käyttäjillä on pääsy entistä esteettömämpään ja paremmalta näyttävään verkkosisältöön.

LÄHTEET

Austerberry , D. 2002. The Technology of Audio and Video Streaming. Oxford: Focal Press.

Huovila, T. 2004. Toimittaja – tiedon etsijä ja vaikuttaja. Helsinki: WSOY.

Keränen, V., Lamberg, N. & Penttinen, J. 2005: Digitaalinen media. Jyväskylä:Docendo. [sähköinen kirja].

Kivi, E. & Pirilä, K. 2005. Otos: Elävä kuva – elävä ääni, ensimmäinen osa. Helsinki: Like.

Korvenoja, P. 2004. TV-kameratyön perusteet. Helsinki: Stadia.

Pietilä, A.-P. 2007. Uutisista viihdettä, vihteestä uutisia. Helsinki: Art House.

Aalto, P. RE:Muutamia kysymyksiä liittyen verkkovideoihin [sähköpostiviestit]. Vastaanottaja: lilli.hakala@bit.spt.fi. Lähetetty 25.-26.2.2008 [viitattu 27.2.2008].

Grönholm, J. 2008. Satakunnan ammattikorkeakoulu, tietojenkäsittelyn lehtori. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 05.03.2008, muistiinpanot tekijän hallussa.

Kaarnio, A. 2008. Satakunnan ammattikorkeakoulu, tv- ja videotuotannonopettaja. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 05.03.2008, muistiinpanot tekijän hallussa.

Lempinen, M. 2008. Toimittaja. Pori, Henkilökohtainen tiedonanto 29.02.2008

Pasula, S. 2008. VL: Verkkovideokartoitus - kysely suomalaisille sanomalehdille [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja: lilli.hakala@bit.spt.fi. Lähetetty 3.3.2008 [viitattu 9.3.2008].

Satakunnan Kansa, verkkopalvelut käyttäjät. Kommentteja Kiekko-Kansan otteluvideoista [online]. [Viitattu 8.3.2008]. Saatavissa: <http://www.satakunnankansa.fi/>

YK, yleiskuva

LKK, laaja kokokuva tai
SKK, suuri kokokuva

KK, kokokuva

LPK, laaja puolikuva tai
SPK, suuri puolikuva

PK, puolikuva

PLK, puolilähikuva

LK, lähikuva

ELK, erikoislähikuva

Huomiopiste vaihtelee kuvapinta-alalla eri kuvakokojen välillä. Katsoja ei välttämättä osaa heti kohdistaa katsettaan kuvan oikeaan kohtaan, kun leikataan kuvakoosta toiseen.

Huomiopiste säilyy kuva-
alan samassa kohdassa
kaikissa kuvissa.

Katseen suuntaan ei ole jätetty tarpeeksi tilaa, kuvassa esiintyvä katselee kuvan ulkopuolelle ja kuva näyttää ahtaalta.

Katseen suuntaan on jätetty riittävästi tilaa, kuva näyttää luonnolliselta.

Liikkeen suunnalle ei ole jätetty tilaa, kuva näyttää ahtaalta ja luonnottomalta.

Liikkeen suunnalle on jätetty sopivasti tilaa, kuva näyttää luonnolliselta

MINKÄLAINEN ON HYVÄ VIDEO?

Ensin muutama yleisluontoinen kysymys

Kys.1. Minkälaisessa tilanteessa yleensä käytät sanomalehden verkkopalvelussa?

- olen yksinäni kotona tai muualla
- lähistöllä on usein muita ihmisiä

Kys. 2. Minkälainen aihe sopii mielestäni parhaiten sanomalehden verkkopalvelussa olevaan videoon?

- Ajankohtaiseen uutiseen liittyvä aihe
- Ajankohtaiseen viihdetapahtumaan liittyvä aihe
- Ajankohtaiseen menoon tai tapahtumaan liittyvä aihe
- Asiapitoinen, mutta ajattomamäpi aihe
- Viihteellinen ja ajattomampi aihe

Kys. 3. Minkälainen suhde videolla pitäisi mielestäsi olla juttuihin verkkopalveluissa?

- videon pitäisi kertoa asia ilman, että on lukenut asiaan liittyvää artikkelia verkkopalvelussa
- videon pitäisi täydentää verkkopalvelussa olevaa artikkelia
- välillä itsenäinen kokonaisuus, välillä artikkelia täydentävä

Kys. 4a. Mikä on mielestäsi sopiva pituus videolle, jotta sen ehtii tai jaksaa katsoa sanomalehden verkkopalvelussa?

Kys 4b. Entä kuinka pitkä se saa enintään olla?

Kys. 5. Minkälainen videon äänimaailman pitäisi olla? Voit valita alla olevista useamman kuin yhden vaihtoehdon tai vastata vapaasti.

- videon pitää sisältää puhetta
- videon pitää sisältää musiikkia
- pelkkä kuvamaailma on riittävä
- video saisi olla mahdollisimman hiljainen

Kys.6. Minkälainen kuvan taso on eniten mieleisesi?

- kuvan taso saa olla rosoinen, itsetehdyn oloinen
- kuvan taso pitää olla melko virheetön
- kuvan taso pitää olla virheetön

Kys.7. Minkälainen esitystapa UUTISVIDEOISSA on mieleesi? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- selkeä
- rauhallinen
- asiallinen
- vauhdikas
- värikäs
- viihteellinen
- riippuu ihan aiheesta

Seuraavaksi pyydämme Sinua katsomaan seuraavat videot ja arvioimaan ne sen jälkeen.
HUOM! Katso videot niin, ettei sinulla ole avoinna muita Internet-kaistaa vaativia ohjelmia (keskusteluohjelmat, selaimet ym.)

1. Kuinka laaja kaista sinulla on käytössäsi? (Kaistan nopeuden voi testata esimerkiksi osoitteessa <http://www.msoynet.fi/speed.htm>)

2. Anna seuraaville videoille arvosana alla mainittujen tekijöiden suhteen. Käytä asteikkoa 1-5, jossa 1=huono ja 5=kiitettävä. Merkitse videon perään EI, jos et saanut katsottua sitä ilman että video pätki välillä.

Video 1:
<http://kiekko.kaleva.fi/kiekkok/index.cfm?p=videot&source=http://www.kaleva.fi/video/080129assat.flv&videoid=1009&LOGGEDtunniste=0>

Aiheen mielenkiintoisuus

Videon pituus

Videon äänimaailma

Videon kuvan taso

Aiheen käsittelytapa

Video 2: [http://www.savonsanomat.fi/video-kuva/videot/kalpa-tappara-4-3\(78268\).ece](http://www.savonsanomat.fi/video-kuva/videot/kalpa-tappara-4-3(78268).ece)

Aiheen mielenkiintoisuus

Videon pituus

Videon äänimaailma

Videon kuvan taso

Aiheen käsittelytapa

Video 3: <http://www.ess.fi/?category=2520>

Aiheen mielenkiintoisuus

Videon pituus

Videon äänimaailma

Videon kuvan taso

Aiheen käsittelytapa

Video 4: <http://media.almamedia.fi/id/123775.asx>

Aiheen mielenkiintoisuus

Videon pituus

Videon äänimaailma

Videon kuvan taso

Aiheen käsittelytapa

Kertoisitko lopuksi omin sanoin mitä hyvää videoissa oli?

Entä mitä huonoa videoissa oli?

Kiitos vastauksestasi!

Kysely verkkovideoiden tuotannosta

1. Kuinka monta nettivideota verkkopalvelussanne julkaistaan

- päivittäin
- viikoittain
- kuukausittain
- vuosittain?

2. Kuinka paljon käyttäjiä (=latausten määrä) videot tavoittavat

- päivittäin
- viikoittain
- kuukausittain
- vuosittain?

3. Merkitkää seuraavista aiheista, julkaisetteko niitä koskevia verkkovideoita 1=päivittäin tai useita päivässä, 2=viikoittain tai muutaman kerran viikossa, 3=kuukausittain tai useamman kerran kuukaudessa, 4=satunnaisesti tai noin kerran 2-3 kuukaudessa tai 5=ei koskaan/ei toistaiseksi ole julkaistu

- paikalliset uutisaiheet
- valtakunnalliset uutisaiheet
- urheilu
- kulttuuri
- vapaa-aika
- viihde

4. Kuinka suuri työryhmä tuottaa verkkopalveluunne videoita (henkilöiden määrä)?

- Miten videoiden kuvaajat on koulutettu?

5. Kuinka kauan olette julkaisseet videomateriaalia verkkosivuillanne (kuukausi/vuosi, milloin videoiden julkaisu on aloitettu)?

6. Miten aiotte jatkossa kehittää verkkovideoiden julkaisua?
7. Oletteko tehneet yhteistyötä muiden sanomalehtien/medioiden kanssa verkkovideotuotannossa? Millaista yhteistyötä? Tuleeko yhteistyö jatkumaan?
8. Millaisessa suhteessa julkaisemanne videot ovat esimerkiksi aiheista kirjoitettuihin tekstijuttuihin?
9. Käytättekö videoiden lähteenä jotakin ulkopuolista tahoa, kuten kuvapankkeja, alan oppilaitoksia tai alan freelancereita? Jos käytätte, niin kuinka paljon (suhteessa itse tuotettuihin videoihin tai ylipäättäen)?
10. Millaista palautetta olette saaneet verkkovideoista?

Kiitos vastauksistanne!